

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra romanistiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na
oblast: „Odpadové hospodářství a čisté technologie“

Autorka bakalářské práce: Lucie Papoušková

Studijní program: Aplikovaná filologie

Studijní obor: Anglický jazyk a francouzský jazyk pro administrativu Evropské unie

Ročník: 3

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

České Budějovice 2007

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: *Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast: „Odpadové hospodářství a čisté technologie“* vypracovala samostatně s použitím pramenů uvedených v bibliografii.

V Českých Budějovicích dne.....

.....
Lucie Papoušková

Poděkování

Děkuji panu PhDr. Janu Radimskému, Ph.D. za cenné připomínky, ochotu a odborné vedení práce.

Dále bych ráda poděkovala panu PhDr. Janu Gregorovi, Ph.D. za odborné rady a poznámky ke stylistické stránce této práce.

Anotace

Tématem této bakalářské práce je: Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast „*Odpadové hospodářství a čisté technologie*“.

Práce je rozdělena na tři hlavní části. První, teoretická, je věnována problematice kolokací.

Druhá, praktická část, popisuje vytvoření paralelního korpusu z evropských legislativních textů ve francouzském a českém jazyce zaměřených na oblast „*Odpadové hospodářství a čisté technologie*“. Zároveň představuje databázi francouzských kolokací a jejich českých překladů z tohoto sémantického pole, sestavenou na základě uvedeného korpusu.

Ve třetí části, rovněž praktické, následuje analýza kolokací ze sestavené databáze, a to ze dvou hledisek. Nejdříve se popisuje struktura daných kolokací, posléze jsou podrobně zkoumány české překlady francouzských kolokací. Vzhledem k rozsahu této práce jsou rozebírány pouze případy českých heterogenních překladových variant pro jednu francouzskou kolokaci.

Hlavním cílem této bakalářské práce je vyhodnocení kvality českých překladových ekvivalentů příslušných francouzských terminologických kolokací.

Abstract

The theme of the thesis is: French and Czech Terminology in the European Legislative Texts Focused on the Field „*Waste management and clean technology*“.

The thesis is divided into a theoretical part and a practical part and into three main chapters. Chapter 1 introduces the theoretical part of the thesis. In this chapter, the place of corpora in linguistics is shortly looked at and in a more detailed way the topic of “*collocations*” is discussed.

More attention is devoted to the practical part which is based on an analysis. Chapter 2 describes the preparation for the analysis, that is to say, the process of creation of the parallel corpora from the legislative texts of the semantic field „*Waste management and clean technology*“. Furthermore, it introduces a database of the French collocations and their Czech translations which was created on the basis of the corpora.

The analysis of the collocations, being part of the database, is dealt with in the third, key chapter of the thesis. The analysis is realised on the basis of two aspects. Firstly, the description of the structure of the collocations is discussed. Secondly, the Czech heterogeneous variants of the translations are analysed in detail.

The aim of the thesis is to evaluate the quality of the Czech translations of the French terminological collocations.

Obsah

Úvod	7
Použité zkratky	8
1 Problematika kolokací	9
1.1 Korpusová lingvistika a kolokace.....	9
1.2 Pojem kolokace	10
2 Paralelní korpus textů oblasti „Odpadové hospodářství a čisté technologie“ ...	16
2.1 Vytvoření paralelního korpusu	16
2.1.1 Paralelní korpus v číslech	17
2.2 Vyhledávání terminologie v paralelním korpusu	20
3 Analýza terminologie z paralelního korpusu	22
3.1 Struktura	22
3.1.1 Závěr.....	32
3.2 Překlad	35
3.2.1 Správnost překladu	36
3.2.2 Heterogenita českých překladů pro jednu francouzskou kolokaci	36
3.2.3 Závěr.....	62
4 Závěr.....	69
5 Résumé.....	71
Bibliografie.....	73
Tabulky a grafy.....	76
Přílohy	77
A: Seznam názvů legislativních textů – (Tabulka 2-1).....	78
B: Postup sestavování škály.....	86
C: Slovníček.....	89

Úvod

Tato práce se zabývá francouzskou a českou odbornou terminologií sémantického pole „*odpadové hospodářství a čisté technologie*“. Vychází z terminologických excerpací na vytvořeném paralelním korpusu legislativních evropských textů dané oblasti z období let 1975–2000.

První kapitola je věnována teorii jednoho z hlavních pojmů a témat korpusové lingvistiky, kterými jsou „*kolokace*“. V první části této kapitoly krátce nastíníme pozici korpusu v lingvistice. V druhé části se budeme zabývat problematikou kolokace. Nejprve definujeme pojem kolokace. Posléze srovnáváme hlediska různých autorů, pokud jde o popis struktury kolokace. Nakonec této části jsme zařadili porovnání přístupů různých autorů k typologii kolokací (resp. lexikálních kombinací).

Následující kapitoly tvoří praktickou část naší práce. Předmětem druhé kapitoly je popis přípravy materiálu, který jsme posléze zkoumali. Postupně popisujeme vytvoření paralelního korpusu, vyexcerpované termíny a nakonec představujeme sestavenou databázi čítající 223 kolokací.

Ve třetí, ústřední kapitole celé práce se zaměřujeme na samotnou analýzu, která vychází z vytvořené databáze. Výzkum provádíme ze dvou hledisek. Nejprve popisujeme struktury daných kolokací, poté detailně analyzujeme jejich překlad. Pokud jde o překlad, soustředíme se výhradně na skupinu kolokací, jejichž české překladové varianty nejsou homogenní. Jednotlivé překladové varianty sledujeme a ověřujeme jejich správnost v databázi ISAP a v dalších zdrojích.

V závěru této kapitoly předkládáme vyhodnocení kvality českého překladu na základě provedené analýzy.

Použité zkratky

N	(<i>Nom</i>) podstatné jméno
Adj	(<i>Adjectif</i>) přídavné jméno
Prép	(<i>Préposition</i>) předložka
V	(<i>Verb</i>) sloveso
Det	(<i>Déterminant</i>) určující slovo, člen
SV	(<i>Syntagme verbal</i>) verbální (slovesné) syntagma
SN	(<i>Syntagme nominal</i>) nominální (jmenné) syntagma
Vpé	(<i>Verb – participe passé</i>) sloveso ve tvaru přičestí minulého
Vpt	(<i>Verb – participe présent</i>) sloveso ve tvaru přičestí přítomného
Vinf	(<i>Verb infinitif</i>) infinitiv slovesa
ISAP	Informační systém pro aproximaci práva
Výskyty	počet výskytů
Překlady	překladové varianty
VFČS	Velký francouzsko-český slovník
VČTS	Francouzsko-český technický slovník
FČČFLS	Francouzsko-český, česko-francouzský lékařský slovník
OJ	(<i>Official Journal</i>) Úřední věstník

1 Problematika kolokací

1.1 Korpusová lingvistika a kolokace

Definicí korpusu výstižně shrnuje jeho podstatu M. Šulc (1999:9): „*V lingvistice znamená korpus soubor dokladů autentického užití přirozeného jazyka. Je to tedy materiálová základna, která slouží lingvistické analýze a popisu, a to jak jazyka psaného, tak jazyka mluveného.*“

Od druhé poloviny 20. století, s rozvojem počítačů ve vědě, se soubor těchto dokladů zpracovává výlučně elektronicky. Je nutno zdůraznit, že díky nesčetným výhodám počítačů a také neustálému pokroku v jejich vývoji představuje dnes takto zpracovaný korpus největší zdroj materiálu pro poznání jazyka pro lingvisty vůbec. Korpusy se postupně staly standardem v mnoha zemích. V České republice je korpus zastoupen „Českým národním korpusem“, který již alespoň desetkrát, co do množství dat, překonal donedávna používaný, sto let starý lexikální archiv ÚJČ AVČR. Na jeho základě byly sestavovány všechny dosavadní slovníky a jiné příručky, neboť představoval největší zdroj materiálu pro poznání českého jazyka. (Čermák, 2002)

Lingvistika, která zkoumá jazyk na základě elektronicky zpracovaného korpusu se příznačně nazývá korpusová lingvistika.

Tento nový směr v lingvistice má značný význam zvláště díky svému ohromnému datovému bohatství. Nejvýrazněji a velmi příznivě ovlivnil korpus oblast lexikografie, tedy tvorbu slovníků, které se dnes sestavují již výhradně na základě korpusů. Dále se jejich poznatků hojně využívá např. při tvoření gramatik a jiných jazykových příruček. (Čermák, Korpusová lingvistika: Stručný historický přehled)

S rozvojem korpusu a korpusové lingvistiky rovněž došlo ke změně přístupu a metodologie. Lingvisté se totiž začali více soustředit na lexikální kombinatoriku, která je v korpusu velmi dobře pozorovatelná. Tím dochází postupně k přeorientování zájmu. Doposud upřednostňované poznávání jazyka na základě paradigmaticky ztrácí na významu a naopak se rozvíjí a na důležitosti získává syntagmatika. (srov. Čermák, 2003)

Princip syntagmatického hlediska spočívá v preferování sémantických pravidel před pravidly formálními, tedy gramatickými. Toto hledisko zastává mj. i přední český lingvista F. Čermák a argumentuje (2006:10) pomocí věty „*Green ideas sleep*

furiously“, kterou vyslovil N. Chomsky. Přestože je tato věta gramaticky správná, významově je nekompatibilní a proto nepřipustná. (Čermák, 2006)

Tato nová metodologie se již projevila v nových slovnících a mluvnicích vytvořených na základě korpusu. Obsahují totiž zcela nové informace o kombinacích slov, spojitelnosti slov a jejich popisu.

Lexikální kombinatorika je jedním z hlavních zájmů korpusové lingvistiky. Na toto téma se zaměříme v následující kapitole.

1.2 Pojem kolokace

Syntagmatika – lexikální kombinatorika, zvláště studium tzv. kolokací je jedním z hlavních témat korpusové lingvistiky.

Neodmyslitelný přínos kolokací pro lingvistiku vidí F. Čermák (2006:10) ve dvou zásadních hlediscích. Za prvé lze skrze kolokace pozorovat a poznat pravidla **stavby textu**. Za druhé F. Čermák zdůrazňuje, že přes kolokace vede cesta k hlavnímu cíli poznání každé lingvistiky, totiž k poznání **významu** lexémů. Dále také uvádí (2006:10), že důležitost syntagmatiky jazyka spočívá již v množství kombinací slov, kterých je mnohem více než jednoslovných termínů.

Termín „*kolokace*“ byl do češtiny zaveden F. Čermákem, který se také problematikou kolokací z velké míry zabývá. Slovo „*kolokace*“ popisuje (srov. 2001a) jako jednotící, základní pojem, avšak také jako široký pojem zahrnující různé typy lexikálních kombinací. A dodává, že tam, kde se v oblasti jednoslovné používá jednotný výraz „*lexém*“ se v oblasti víceslovné zavádí právě výraz „*kolokace*“.

Ryze českým ekvivalentem výrazu „*kolokace*“ je dvouslovný, dnes již zřídka používaný výraz „*slovní spojení*“ (srov. Čermák, 2006:11). F. Čermák (2001a) ovšem zmiňuje i další donedávna používané termíny jako např. „*sousloví*“, „*rčení*“, „*úslolí*“, „*víceslovné pojmenování*“, „*obrat*“ aj.

Z hlediska syntagmatiky se výrazem „*kolokace*“ běžně označuje souvškyt slov (jazykových jednotek), mezi nimiž je určitá sémantická vazba. Pro tuto sémantickou vazbu mezi danými jazykovými jednotkami, na které je tedy vznik (smysluplné) kolokace závislý, je běžně používán výraz „*kompatibilita*“, jímž se rozumí „*sémantická slučitelnost*“. Schopnost slov kombinovat se s jinými slovy a tvořit tak „*kolokace*“ se souhrnně nazývá „*kolokabilita*“. Výrazem „*kolokát*“ se obvykle označuje část kolokace, resp. člen kolokace, který se s výchozím slovem pojí na

základě zmíněných sémantických pravidel.¹ Pro „výchozí slovo“ kolokace užíváme také výraz „hlava“ kolokace. „*Hlava*“ je tvořící prvek, který dává kompozitu: 1) syntaktickou kategorii, 2) rod, 3) syntakticko-sémantické vlastnosti (životné, abstraktní jméno atd.), 4) význam.“²

Na základě zmíněných rysů „kolokace“ vymezuje F. Čermák (2001b:254) její definici takto: „*Smysluplné spojení slov/lexémů, resp. lexikální syntagma, zvl. v podobě víceslovných pojmenování, jehož vznik je podmíněn jejich vzájemnou kolokabilitou, a tedy kompatibilitou.*“

Popis kolokace z hlediska syntagmatiky rozpracovali ve svém článku i F. J. Hausmann a P. Blumenthal (Hausmann, Blumenthal, 2006:4). Jako „kolokaci“ označují „*fraseologickou kombinaci*“ „*báze*“ (fr. „*base*“) a „*kolokátu*“ (fr. „*collocatif*“). „*Základní jednotkou – bází*“ označují výchozí slovo kolokace a charakterizují je jako „*slovo, které si mluvčí libovolně vybírá bez ohledu na „kolokát“, protože je definovatelné, přeložitelné*“. Zatímco „*kolokát*“ nebo-li slovo, které se váže na „*bázi*“, mluvčí vybírá na základě „*báze*“, protože bez ní není definovatelný, přeložitelný“.³

Tito autoři také zdůrazňují (2006:4) význam „*orientace*“ výše zmíněné struktury kolokace (fr. „*orientation de la collocation*“), a to „*orientace*“ od „*báze*“ ke „*kolokátu*“. Tato orientace kolokace by podle nich měla být brána v potaz jak různými lingvistickými směry, tak v oblasti lexikografie a didaktiky cizích i rodných jazyků. Najít totiž ten správný kolokát k vyřčené bázi není pouze problémem pro cizince, ale často i pro rodilého mluvčího.

Danou strukturu kolokace charakterizují ještě dvěma funkcemi (2006:5). Komponentu „*collocatif*“ přiřazují funkci sémaziologickou a komponentu „*base*“ funkci onomaziologickou. A poukazují na nedostatky většiny dosavadních jednojazyčných slovníků, které se zaměřují pouze na funkci sémaziologickou, neboli na „*dekódování*“ („*décodage*“) (ke kolokátu uvádějí báze), a opomíjejí tak funkci onomaziologickou, neboli „*kódování*“ („*encodage*“) (k bázi neuvádějí kolokáty).

¹ Čermák, F. Studie z korpusové lingvistiky. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2006. ISBN 80-7106-863-2

² „...est élément constituant qui transmet au composé: 1) la catégorie syntaxique, 2) le genre, 3) les traits syntactico-sémantiques (animé, abstrait etc.), 4) le sens“ Radimský J., Les composés italiens actuels. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav románských studií, Praha 2005

³ „La base est un mot que le locuteur choisit librement parce qu'il est définissable, traduisible et apprenable sans collocatif. Le collocatif est un mot que le locuteur sélectionne en fonction de la base parce qu'il n'est pas définissable, traduisible ou apprenable sans la base.“ Hausmann, F. J., Blumenthal, P. Présentation: collocation, corpus, dictionnaires. *Langue française*. 2006, s. 3 – 13.

Potenciálně k nim lze ještě přiřadit i přechodný typ (mezi A1a a B3a).

C Textově-systémové

5

běžné kolokace uzuální

Termínové kolokace

F. Čermák uvádí tyto příklady: „*cestovní kancelář*“, „*kyselina sírová*“, „*to co*“, „*až když*“.

Všimá si zde problému, pokud jde o určení jasné hranice výrazů „*termín*“ a „*ustálenost*“. Nabízí však řešení v podobě aplikace „*prototypového přístupu rozlišujícího centrum a periferii*“, která se přizpůsobuje různým hlediskům (ze strany lidí z oboru a neutrálních uživatelů).

Propriální kolokace

Př. „*Kanárské ostrovy*“, „*Středozemní moře*“, „*Velká Británie*“

F. Čermák podotýká, že jakékoli proprium je ustálené, leží tedy v centru, i když jen pro malý okruh lidí.

Idiomatické kolokace

Př. „*bez nadsázky*“, „*ležet ladem*“; „*jen aby*“; „*stará dobrá Anglie*“

Pro určení „ustálenosti“ tohoto typu kolokací F. Čermák opět navrhuje prototypové řešení, jakož i pozorování na základě korpusu. Všechny neustálené případy přiřazuje do skupiny „*individuální metaforické kolokace*“.

Do této skupiny řadí F. Čermák i různé extenze a přechody, jako např. frazeologická propria (př. „*stará dobrá Anglie*“), frazeologické termíny (př. „*černá díra*“) či skupinu „*verbonominálních kvazifrazémů*“ (př. „*věnovat pozornost*“).

Běžné kolokace (gramaticko-sémantické kombinace)

Př. „*letní dovolená*“, „*snadná odpověď*“, „*teplé podnebí*“, „*starověké památky*“, „*koloniální nadvláda*“, „*místní víno*“, „*jižní pobřeží*“, „*největší ostrov*“, „*právě ten*“

Tato skupina představuje kolokace, jež jsou někde na pomezí ustálenosti a neustálenosti. Jsou však pravidelné a početně velice bohaté.

F. Čermák uvádí dva základní modely vyskytující se běžně v této skupině, a to:

1. „případy explicitní specifikace některého inherentního sému lexému, který ji připouští nebo si někdy žádá, srov. „dovolená“ a uvedená specifikace spatiotemporální „letní“
2. „model evaluativní využívající možnosti pragmatického zaujetí stanoviska na škále „dobrý – špatný“, zde „snadná odpověď“; do něj patří pochopitelně i subtyp intenzifikační, srov. „právě ten“, „velmi zajímavý.“

Analytické kombinace tvarů (analytické formy)

Př. „šel by“, „byl zapsán“, „vzpomínající si“

F. Čermák sem řadí pravidelné, avšak neustálené, formy jednoslovných lexémů. Nejde tedy o kolokace.

Individuální metaforické kolokace (autorské metafor)

Př. „třeskutě vtipný“, „virové hrátky“

Náhodné kombinace sousední

Př. „(vývody) vzduchotechniky uvnitř (bytu)“, „že v“, „kterou jistě“

Jiné kombinace (blábol)

Pouze pro úplnost výčtu možných kolokací zařazuje F. Čermák i tuto skupinu, která obsahuje kolokace, jež nelze zahrnout do předchozích skupin.

Běžné kolokace uzuální

Př. „prát prádlo“, „sušit prádlo“, „žehlit prádlo“, „nakrájet nadrobno“, „umýt si ruce“, „nastoupit do tramvaje“

Vzhledem k tomu, že jsou tyto kolokace vnímány různými uživateli různě, je tento typ kolokací někde na pomezí mezi kolokacemi termínovými A1a a běžnými B2a.

Největší pozornost se věnuje kolokacím ustáleným a běžným.

F. J. Hausmann a P. Blumenthal (2006:4) nám nabízejí poněkud jinou typologii. Kolokaci definují francouzskými výrazy: „*cooccurrence lexicale restreinte*“ či „*unité polylexicale codée en langue*“ a považují ji, na základě výše zmíněného popisu struktury kolokace, za jednu z jazykových víceslovných jednotek, která je součástí frazeologie. Odlišují ji od dalších frazeologických jednotek, jako jsou:

„*Locution idiomatique ou figuré*“ – tedy „*idiomu*“ či „*ustáleného slovního spojení*“, které považují, stejně jako kolokaci, za „*unité polylexicale codée en*

langue“, avšak za typ, který postrádá onu strukturu „*base – collocatif*“, mluvčí totiž používá tyto výrazy jako celek.

„*Phraséotermes*“ – neboli terminologická polylexikální složená slova (fr. „*mots composés polylexicaux terminologiques*“) – česky „*frazémy*“, které jsou rovněž „*codés en langue*“, ale rovněž nemají strukturu „*base – collocatif*“.

Nakonec kolokaci odlišují i od „*la combinaison libre, non combinée en langue*“, tedy od volné kombinace, nekombinovatelné v jazykovém systému, tudíž nepřípustné.

V této práci užíváme výrazu „*kolokace*“ pro lexikální kombinace podle definice F. Čermáka. „*Kolokací*“ tedy označujeme smysluplnou kombinaci lexémů, v níž jsou jasně vymezené postavení a funkce komponentů kolokace – „*hlava*“ a „*kolokát*“. Při popisu struktur kolokací, kterými se zabýváme v kapitole 3.1, se držíme pojetí „*orientation de la collocation*“ (Hausmann, Blumenthal, 2006:4). Jinými slovy, rozlišujeme mezi dvěma komponenty kolokace: „*hlava*“ („*výchozí slovo*“) a „*kolokát*“ a současně zastáváme perspektivu „*od hlavy (báze, výchozí slovo) ke kolokátu*“.

Pokud jde o typologii, vycházíme opět z Čermákova širšího hlediska. Na základě jeho rozdělení můžeme konstatovat, že kolokace, které jsou předmětem této práce, spadají většinou do skupiny „*termínové kolokace*“.

2 Paralelní korpus textů oblasti „Odpadové hospodářství a čisté technologie“

V této kapitole bychom rádi představili elektronický paralelní korpus legislativních textů z oblasti „*Odpadové hospodářství a čisté technologie*“, který jsme vytvořili a na jehož základě jsme zkoumali francouzskou a českou odbornou terminologii tohoto sémantického pole.

Korpus je sestavený z evropských legislativních textů ve francouzském jazyce a jejich českých překladů. Jde o směrnice, nařízení a rozhodnutí, které byly vydány institucemi Evropské unie (Radou EU, Evropskou komisí, a Evropským parlamentem) v letech 1975 – 2000. Všechny texty jsou zaměřeny na oblast „*Odpadové hospodářství a čisté technologie*“ (viz Příloha A – Tabulka 2-1).

2.1 Vytvoření paralelního korpusu

Vytvoření paralelního korpusu předcházela časově velice náročná úprava textů.

Všechny dokumenty (viz Příloha A – Tabulka 2-1) v elektronické podobě ve francouzském i českém jazyce, které jsme použili v paralelním korpusu, jsou zveřejněny v analytickém rejstříku EUR-Lex⁴, odkud jsme je také v červnu 2006 chronologicky vybírali.

Dokumenty je možné v tomto zdroji vyhledat několika způsoby.

Např.:

- 1) Prostřednictvím sbírky „Platné právní předpisy“ lze vyhledávat dokumenty podle oblastí, které nám nabízejí veškeré dostupné právní předpisy. Texty z našeho paralelního korpusu spadají do kapitoly: *15. Životní prostředí, spotřebitelé a ochrana zdraví*. Přes následující kategorie: *15.10 Životní prostředí, 15.10.30 Prostor, životní prostředí a přírodní zdroje* se dostaneme až k cílové kategorii *15.10.30.30 Odpadové hospodářství a čisté technologie*.
- 2) Jinou možností je rychlé a praktické vyhledávání jednotlivých textů pomocí jejich celexového čísla⁵.

⁴ EUR-Lex poskytuje přímý bezplatný přístup k právu Evropské unie. Systém umožňuje nahlédnout do Úředního věstníku EU a obsahuje kromě jiného smlouvy, právní předpisy, zvykové právo a návrhy právních předpisů. <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>

⁵ Celexové číslo je specifické označení dokumentu. Celexové číslo začínající „2“ znamená, že se jedná o primární legislativu ES. Celexové číslo začínající 3 označuje sekundární legislativu ES. Po tomto čísle je uveden rok přijetí daného dokumentu (čtyři číslice). Poté následují písmena: „D“, „L“, „R“, „H“, „Y“, „J“, jež určují typ dokumentu: rozhodnutí, směrnice, nařízení, doporučení, ostatní

Dokumenty jsme z EUR-Lexu stáhli a uložili jako dokumenty aplikace Microsoft Word. Poté jsme texty v několika etapách upravovali. Nejdříve tak, aby měly stejný počet odstavců, tedy stejný počet tzv. znaků konce odstavce. Dále jsme texty zbavovali zcela nepodstatných poznámek, vyskytujících se převážně na konci, mimořádně uvnitř textu každého dokumentu. Také jsme vymazávali tabulky a přílohy, které buď byly pro náš výzkum z hlediska terminologie bezvýznamné, anebo, a to ve většině případů, je jedna z jazykových verzí neobsahovala. Tento nedostatek se vyskytl několikrát, a to výhradně u textů ve francouzském jazyce. Jednalo se o celé přílohy, části příloh či tabulky, které v české verzi byly kompletní, avšak ve francouzské verzi daného dokumentu nebyly vůbec k dispozici. Na jejich místě byl pouze jakýsi odkaz typu: „Emplacement table“ či „PIC FILE = "T0022425“. V některých případech šlo však podle české verze o terminologicky velice hodnotné přílohy (viz texty č. 31982L0883, č. 31999R1547, č. 32000R0334, č. 32000R1552, č. 31999R1420, č. 31999D0816 aj.).

Takto upravené texty jsme uložili jako prostý text. Pro texty ve francouzském jazyce jsme zvolili typ kódování „západoevropské jazyky“ a pro texty v českém jazyce „středoevropské jazyky“. Nakonec jsme je v tomto formátu nahráli do programu ParaConc⁶ a vytvořili tak paralelní korpus textů.

2.1.1 Paralelní korpus v číslech

Ze zdrojů výše uvedených, v období a oblasti, jejíž terminologii jsme se rozhodli zkoumat, bylo v analytickém rejstříku EUR-Lex k dispozici 46 textů. Tento paralelní korpus je však sestaven ze 45 textů, a to z důvodu, že jsme se rozhodli nezařadit jeden velmi krátký a pro náš výzkum terminologicky bezvýznamný text. Jedná se o Rozhodnutí z roku 2000, celexové číslo 32000D0073.

Celkový počet slov české části korpusu je 93 136 slov a francouzské části 117 433 slov (viz Tabulka 2.1.1-1). Pokud jde o počet normostran, jejich součet ze všech 45 textů činí 342 stran.

Následující Tabulka 2.1.1-2 udává specifické informace (celexové číslo, počet znaků, počet normostran a údaje o uveřejnění v Úředním věstníku ES) o každém textu.

právní předpisy a rozsudek. Za písmenem se vyskytuje evidenční číslo dokumentu, jež je vždy čtyřmístné. Skládálová, Jana. Databáze překladů předpisů ES – Úvod. [online] [cit. 4.4.2007] Dostupný na: (<http://www.env.cz/C1256D3900472035.nsf>)

⁶ ParaConc – konkordační program pro paralelní texty ve Windows i Macintosh. (Šulc, 1999:91)

Tabulka 2.1.1-1

Paralelní korpus 46 textů	Počet slov
Český korpus	93 136
Francouzský korpus	117 433

Tabulka 2.1.1-2

Číslo CELEX	Úřední věstník	Název dokumentu	Počet znaků	Počet stran
31975L0439	OJ L 194 1975 p. 23-25	Směrnice Rady 75/439/EHS	7 609	4,2
31975L0442	OJ L 194 1975 p. 39-41	Směrnice Rady 75/442/EHS	7 806	4,3
31976D0431	OJ L 115 1976 p. 73-74	Rozhodnutí Komise 76/431/EHS	3 745	2,1
31978L0176	OJ L 54 1978 p. 19-24	Směrnice Rady 78/176/EHS	18 524	10,3
31982L0883	OJ L 378 1982 p. 1-14	Směrnice Rady 82/883/EHS	10 502	5,8
31983L0029	OJ L 32 1983 p. 28-28	Směrnice Rady 83/29/EHS	1 184	0,7
31986L0278	OJ L 181 1986 p. 6-12	Směrnice Rady 86/278/EHS	14 367	8,0
31987L0101	OJ L 42 1987 p. 43-47	Směrnice Rady 87/101/EHS	13 695	7,6
31991L0156	OJ L 78 1991 p. 32-37	Směrnice Rady 91/156/EHS	18 043	10,0
31991L0157	OJ L 78 1991 p. 38-41	Směrnice Rady 91/157/EHS	10 221	5,7
31991L0689	OJ L 377 1991 p. 20-27	Směrnice Rady 91/689/EHS	18 665	10,4
31991L0692	OJ L 377 1991 p. 48-54	Směrnice Rady 91/692/EHS	13 309	7,4
31993R0259	OJ L 30 1993 p. 1-28	Nařízení Rady (EHS) č. 259/93	86 267	47,9
31993L0086	OJ L 264 1993 p. 51-52	Směrnice Komise 93/86/EHS	4 691	2,6
31994L0031	OJ L 168 1994 p. 28-28	Směrnice Rady 94/31/ES	1 514	0,8
31994D0741	OJ L 296 1994 p. 42-55	Rozhodnutí Komise 94/741/ES	14 069	7,8
31994D0774	OJ L 310 1994 p. 70-76	Rozhodnutí Komise 94/774/ES	2 902	1,6
31994L0062	OJ L 365 1994 p. 10-23	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES	34 550	19,2

31994L0067	OJ L 365 1994 p. 34-45	Směrnice Rady 94/67/ES	34 709	19,3
31996D0302	OJ L 116 1996 p. 26-27	Rozhodnutí Komise 96/302/EC	1 250	0,7
31996D0350	OJ L 135 1996 p. 32-34	Rozhodnutí Komise 96/350/ES	3 903	2,2
31996L0059	OJ L 243 1996 p. 31-35	Směrnice Rady	14 841	8,2
31997R0120	OJ L 22 1997 p. 14-15	Nařízení Rady (ES) č. 120/97	5 927	3,3
31997D0129	OJ L 50 1997 p. 28-31	Rozhodnutí Komise 97/129/ES	2 323	1,3
31997D0138	OJ L 52 1997 p. 22-30	Rozhodnutí Komise 97/138/ES	4 861	2,7
31997D0283	OJ L 113 1997 p. 11-11	Rozhodnutí Komise 97/283/ES	1 549	0,9
31997D0622	OJ L 256 1997 p. 13-19	Rozhodnutí Komise 97/622/ES	9 953	5,5
31997D0640	OJ L 272 1997 p. 45-46	Rozhodnutí Rady 97/640/ES	4 143	2,3
31998D0184	OJ L 67 1998 p. 48-50	Rozhodnutí Komise 98/184/ES	5 224	2,9
31998L0101	OJ L 1 1999 p. 1-2	Směrnice Komise 98/101/ES	3 097	1,7
31999D0177	OJ L 56 1999 p. 47-48	Rozhodnutí Komise 1999/177/ES	6 419	3,6
31999D0412	OJ L 156 1999 p. 37-46	Rozhodnutí Komise 1999/412/ES	2 497	1,4
31999R1420	OJ L 166 1999 p. 6-28	Nařízení Rady (ES) č. 1420/1999	15 333	8,5
31999L0031	OJ L 182 1999 p. 1-19	Směrnice Rady 1999/31/ES	55 270	30,7
31999R1547	OJ L 185 1999 p. 1-33	Nařízení Komise (ES) č. 1547/1999	5 391	3,0
31999D0816	OJ L 316 1999 p. 45-76	Rozhodnutí Komise 1999/816/ES	9 223	5,1
32000R0334	OJ L 41 2000 p. 8-9	Nařízení Komise (ES) č. 334/2000	2 761	1,5
32000R0354	OJ L 45 2000 p. 21-22	Nařízení Komise (ES) č. 354/2000	1 963	1,1
32000R1208	OJ L 138 2000 p. 7-11	Nařízení Komise (ES) č. 1208/2000	3 704	2,1
32000R1552	OJ L 176 2000 p. 27-33	Nařízení Komise (ES) č.1552/2000	7 908	4,4
32000D0532	OJ L 226 2000 p. 3-24	Rozhodnutí Komise(2000/532/ES)	7 827	4,3
32000R2630	OJ L 302 2000 p. 35-35	Nařízení Komise (ES) č. 2630/2000	2 747	1,5
32000L0059	OJ L 332 2000 p. 81-90	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/59/ES	26 092	14,5

32000L0076	OJ L 332 2000 p. 91-111	Směrnice 2000/76/ES Evropského parlamentu a Rady	63 070	35,0
32000L0053	OJ L 269 2000 p. 34-43	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES	32 045	17,8

Tabulka 2.1.1-2

2.2 Vyhledávání terminologie v paralelním korpusu

Po výše popsaném zpracování textů jsme přistoupili k samotnému lingvistickému (terminologickému) výzkumu. Ten je založen na terminologických excerpcích na našem paralelním korpusu, z nichž jsme vytvořili databázi odborných kolokací týkajících se daného sémantického pole.

Pokud jde o slovo „*termín*“, při vyhledávání v paralelním korpusu vycházíme z této definice:

Jan Radimský (2003:12):

„„Termínem“ se obvykle chápe lexikální jednotka náležející k nějaké specializované varietě jazyka, nejčastěji k některému vědecko-technickému subkódu: hovoříme např. o terminologii lékařské, právníké apod. v protikladu k výrazům běžným, které se neomezují pouze na určitý okruh uživatelů“.

V první fázi vyhledávání terminologie jsme z paralelního korpusu vyexcerpovali několik desítek jednoslovných odborných termínů, které co možná nejrelevantněji souvisí s daným terminologickým polem. Poté jsme v programu ParaConc zjišťovali frekvenci nalezených termínů. Z výsledků jsme došli k závěru, že pro rozsah této bakalářské práce plně postačí zkoumání jediného a pro dané terminologické pole nejvýstižnějšího lexému „*odpad*“.

Lexém „*odpad*“, jehož ekvivalentem je ve francouzštině výraz „*déchet(s)*“, má totiž v textech 1702 výskytů. Z tohoto množství se 41krát objevil v jednotném čísle (*déchet*) a 1661krát v čísle množném (*déchets*). Procentuálně vyjádřeno, představuje termín „*déchet*“ v obou číslech (singuláru i plurálu) 1,445 %, z celkového počtu 117 433 slov z francouzské části. Podle seznamu zobrazujícího frekvenci výskytu slov v programu ParaConc je termín „*déchets*“, ve své plurální podobě, také 9. nejčastěji se vyskytujícím výrazem ve francouzských textech. Z tohoto seznamu navíc vyplývá, že slovo „*déchets*“ je nejfrekventovanějším substantivem ve francouzských textech.

Ve druhé fázi jsme pomocí vyhledávací funkce programu ParaConc pozorovali kolokabilitu termínu „*déchet*“. Jednotlivé nálezy jsme si zaznamenávali a sestavili

tímto způsobem databázi obsahující 223 odborných kolokací, jejichž hlavou je vždy odborný lexém „*déchet*“. Počet výskytů lexému „*déchet/s*“ na základě této databáze je 838. Přičemž 12x je hlava „*déchet*“ v jednotném čísle, u zbylých 826 výskytů je hlava „*déchets*“ v množném čísle.

K provedení celého výzkumu nám po technické stránce posloužil software ParaConc, zpracovaný korpus a tabulka vytvořená v databázi programu Access. Tato tabulka odráží veškerou naši práci s paralelním korpusem a vychází z ní celý náš výzkum.

3 Analýza terminologie z paralelního korpusu

Terminologická analýza vychází ze zpracované databáze čítající 223 kolokací. Vyexcerpovaný materiál je zkoumán ze dvou hledisek. Nejdříve se zaměříme na analýzu morfologických struktur příslušných kolokací, ve druhé části se věnujeme překladům jednotlivých kolokací.

3.1 Struktura

Při zkoumání struktury jsme vycházeli z vytvořené tabulky odborných kolokací v programu Access. Databáze sestává z 223 kolokací. V první fázi jsme podrobně rozepsali popis struktury každé kolokace v naší databázi. Výsledkem této práce bylo nalezení 92 různých struktur. Všechny struktury mají společné to, že jejich prvním členem je substantivum, a to z důvodu, že hlavou všech kolokací v naší databázi je pouze jediný termín „*déchet*“, podstatné jméno rodu mužského.

Ve druhém kroku jsme se snažili popis struktur zjednodušit, zobecnit, a najít tak více podobných struktur, které bychom mohli zařadit do jedné kategorie. Za tímto účelem jsme do popisu struktur zavedli tyto lingvistické termíny: SN – „syntagme nominal“ (fr.), nominální syntagma, a SV – „syntagme verbal“ (fr.), slovesné syntagma.

Nominální syntagma (SN)

Pod tento termín jsme zahrnuli podstatná jména, podstatná jména rozvitá jmény přídavnými a podstatná jména rozvitá předložkami a podstatnými jmény.

Slovesné syntagma (SV)

Nahrazuje složité struktury kolokací, kdy podstatné jméno „*déchet*“, hlava kolokace, je dále rozvíjeno participiem minulým či přítomným dále rozvitými. Rozdělili jsme je na slovesné syntagma/participium minulé (SV/Vpé) (př. „*déchets destinés à l'élimination*“) a slovesné syntagma/participium přítomné (SV/Vpt) (př. „*déchets provenant d'emballages*“)

Takto zjednodušené popisy struktur jsme znovu procházeli a zjistili, že jsme stanoveného cíle dosáhli, neboť tímto způsobem vzniklo již pouze 15 kategorií kolokací s různými strukturami.

Následující tabulka (Tabulka 3.1-1) uvádí 15 výsledných kategorií struktur, sestavených na základě zjednodušeného popisu struktur a udává počet kolokací zařazených do příslušných kategorií.

Tabulka 3.1-1

Kategorie – struktura	Počet
N+Prép+SN	93
N+Adj	38
N+SV/VPé	26
N+SV/VPt	19
Komplexní struktury	14
N+Adj+Adj	10
N+Prép+Vinf	9
N+Prép+SN+Prép+SN	5
N+Adj+Prép+SN	2
N+Prép+Det+SN	2
N+Adj/Prép+SN	1
N+Prép+SN+Prép+SN+Prép+SN	1
N+Prép+Vinf+Prép+Adj	1
N+Prép+Vinf+Prép+SN	1
N+SV/VPt/VPé	1

Následující tabulka (Tabulka 3.1-2) představuje postupně všechny kolokace a jejich struktury podle jednotlivých kategorií struktur.

Tabulka 3.1-2

Kolokace	Struktura
	Komplexní struktura
déchets végétaux fibreux issus de la production de la pâte vierge et de la production du papier au départ de la pâte	N+Adj+Adj+Vpé+Prép+SN
déchets municipaux biodégradables mis en décharge	N+Adj+Adj+Vpé+Prép+SN
déchets inertes non dangereux provenant de la prospection et de l'extraction, du traitement et du stockage de ressources minérales, ainsi que de l'exploitation de carrières	N+Adj+Adj+Vpt+Prép+SN
déchets biodégradables mis en charge	N+Adj+Vpé+Prép+SN

déchets dangereux résultant de la recherche et de l'exploitation de ressources en pétrole et en gaz sur des installations en mer et incinérés à bord	N+Adj+Vpt+Prép+SN
déchets végétaux provenant du secteur de la transformation alimentaire	N+Adj+Vpt+Prép+SN
déchets inertes provenant de la prospection et de l'extraction, du traitement et du stockage de ressources minérales, ainsi que de l'exploitation de carrières	N+Adj+Vpt+Prép+SN
déchets inorganiques contenant des métaux, provenant du traitement et du revêtement des métaux	N+Adj+Vpt+SN
sciures, déchets et débris de bois, même agglomérés sous forme de bûches, briquettes, boulettes ou sous forme similaires	N+Prép+SN+Adv+Adj+Prép+N+Prép+SN/Adj
déchets d'ardoise, même dégrossie ou simplement débitée, par sciage ou autrement	N+Prép+SN+Adv+Adj+Prép+SN
déchets, débris et rognures de caoutchouc non durci, même réduits en poudre ou en granulés	N+Prép+SN+Adv+Adj+Prép+SN
déchets de peaux et d'autres parties d'oiseaux revêtues de leurs plumes ou de leur duvet	N+Prép+SN+Vpé+Prép+SN
déchets d'enduits ou de plaques au plâtre provenant de la démolition de bâtiments	N+Prép+SN+Vpt+Prép+SN
déchets de films photographiques ne contenant pas d'argent	N+Prép+SN+Vpt+SN
	N+Adj
déchets non brûlés	N+Adj
déchets admis ou refusés	N+Adj
déchets co-incinérés	N+Adj
déchet/s biodégradable/s	N+Adj
déchets admis	N+Adj
déchets alimentaires	N+Adj

déchets cliniques	N+Adj
déchets inertes	N+Adj
déchets résiduels	N+Adj
déchets broyés	N+Adj
déchets déposés	N+Adj
déchets radioactifs, miniers et agricoles	N+Adj
déchet solide ou liquide	N+Adj
déchets dangereux et non dangereux	N+Adj
déchets et rebuts non triés	N+Adj
déchets non dangereux ou inertes	N+Adj
déchets valorisables et non valorisables	N+Adj
déchets transformés	N+Adj
déchets lingotés	N+Adj
déchets et débris ferreux	N+Adj
déchets radioactifs	N+Adj
déchets végétaux	N+Adj
déchets ménagers	N+Adj
déchets réutilisables	N+Adj
déchets pompables	N+Adj
déchets liquides, solides et gazeux	N+Adj
déchets solides	N+Adj
déchet/s liquide/s	N+Adj
déchets valorisés	N+Adj
déchets municipaux	N+Adj
déchets toxiques et dangereux	N+Adj
déchets agricoles	N+Adj
déchets incinérés	N+Adj
déchets animaux	N+Adj
déchet/s dangereux	N+Adj
déchets hospitaliers	N+Adj
déchets non dangereux	N+Adj
déchets industriels	N+Adj
	N+Adj/Prép+SN
déchets ferreux et débris de fer ou d'acier	N+Adj/Prép+SN
	N+Adj+Adj
déchets toxiques dangereux	N+Adj+Adj
déchets non dangereux biodégradables	N+Adj+Adj

déchets végétaux agricoles et forestiers	N+Adj+Adj
déchets dangereux liquides	N+Adj+Adj
déchets dangereux stables et non réactifs	N+Adj+Adj
déchets hospitaliers infectieux	N+Adj+Adj
déchets municipaux biodégradables	N+Adj+Adj
déchet/s liquide/s combustible/s	N+Adj+Adj
déchets municipaux solides	N+Adj+Adj
déchets non recyclables et non réutilisables	N+Adj+Adj
	N+Adj+Prép+SN
déchets dangereux d'origine ménagère	N+Adj+Prép+SN
déchets municipaux en mélange	N+Adj+Prép+SN
	N+Prép+Det+SN
déchets de la mise en forme et du traitement de surface des métaux	N+Prép+Det+SN
déchets de la fabrication du fer ou de l'acier	N+Prép+Det+SN
	N+Prép+SN
déchets et débris de zinc	N+Prép+SN
déchets et débris d'aciers inoxydables	N+Prép+SN
déchets et débris d'autres aciers alliés	N+Prép+SN
déchets et débris de fer ou d'acier étamés	N+Prép+SN
déchets de liège et de bois non traités	N+Prép+SN
déchets et débris des métaux non ferreux	N+Prép+SN
déchets et débris de cuivre	N+Prép+SN
déchets de liège	N+Prép+SN
déchets et débris de nickel	N+Prép+SN
déchets à l'état liquide	N+Prép+SN
déchets de fibre de verre	N+Prép+SN
déchets et débris de plomb	N+Prép+SN
déchets et débris d'étain	N+Prép+SN
déchets et débris de tungstène	N+Prép+SN
déchets et débris de molybdène	N+Prép+SN
déchets et débris de tantale	N+Prép+SN
déchets et débris de magnésium	N+Prép+SN

déchets et débris de cobalt	N+Prép+SN
déchet/s d'emballage/s	N+Prép+SN
déchets et débris de bismuth	N+Prép+SN
déchets et débris d'aluminium	N+Prép+SN
déchets de produits céramiques	N+Prép+SN
déchets des hôpitaux ou d'autres activités médicales	N+Prép+SN
déchets d'huiles	N+Prép+SN
déchets d'origines diverses	N+Prép+SN
déchets de ciment asphaltique	N+Prép+SN
déchets d'origine médicale	N+Prép+SN
déchets de la Communauté	N+Prép+SN
déchets et rebuts de papier ou de carton	N+Prép+SN
déchets de papier, de carton et de produits de papier	N+Prép+SN
déchets de bois	N+Prép+SN
déchets et débris de fonte	N+Prép+SN
déchets d'exploitation	N+Prép+SN
déchets et débris de fonte, de fer ou d'acier	N+Prép+SN
déchets de soie	N+Prép+SN
déchets d'exploitation des navires	N+Prép+SN
déchets et débris de cadmium	N+Prép+SN
déchets de fils	N+Prép+SN
déchets et débris de chrome	N+Prép+SN
déchets de laine ou de poils fins ou grossiers	N+Prép+SN
déchets de l'industrie du dioxyde de titane	N+Prép+SN
déchets de caoutchouc	N+Prép+SN
déchets et débris des métaux précieux	N+Prép+SN
déchets de laboratoire	N+Prép+SN
déchets de matières textiles	N+Prép+SN
déchets de sucrerie	N+Prép+SN
déchets de laine ou de poils fins	N+Prép+SN
déchets de cheveux	N+Prép+SN
déchets et débris de titane	N+Prép+SN
déchets d'os et de cornillons, bruts, dégraissés, simplement préparés (mais non découpés en forme), acidulés ou dégelatinés	N+Prép+SN

déchets de crins, même en nappes avec ou sans support	N+Prép+SN
déchets de paille	N+Prép+SN
déchets de brasserie	N+Prép+SN
déchets de supports photographiques	N+Prép+SN
déchets de liège et de bois traités	N+Prép+SN
déchets et débris de caoutchouc durci	N+Prép+SN
déchets de fibres synthétiques ou artificielles	N+Prép+SN
déchets de lin	N+Prép+SN
déchets de coton	N+Prép+SN
déchets de poils grossiers	N+Prép+SN
déchets de cacao	N+Prép+SN
déchets et résidus de mercure	N+Prép+SN
déchets d'emballages recyclés	N+Prép+SN
déchets d'emballages recyclés ou valorisés	N+Prép+SN
déchets d'emballages biodégradables	N+Prép+SN
déchets de plastique	N+Prép+SN
déchets de caractère explosible	N+Prép+SN
déchets et débris de manganèse	N+Prép+SN
déchets d'hydrates d'aluminium	N+Prép+SN
déchets de cuirs ou de peaux préparés	N+Prép+SN
déchets et résidus d'arsenic	N+Prép+SN
déchets d'activités de soins à risques infectieux	N+Prép+SN
déchets de construction ou de démolition	N+Prép+SN
déchets de véhicules hors d'usage	N+Prép+SN
déchet sous forme liquide	N+Prép+SN
déchets de jardin	N+Prép+SN
déchets d'alumine	N+Prép+SN
déchets et débris de zirconium	N+Prép+SN
déchets de poissons	N+Prép+SN
déchets de soies de porc ou de sanglier, de poils de blaireau et d'autres poils pour la brosse	N+Prép+SN
déchets et débris de cermets	N+Prép+SN

déchets et débris de téréphtalate de polyéthylène	N+Prép+SN
déchets et débris de tellure	N+Prép+SN
déchets et débris de sélénium	N+Prép+SN
déchets et débris de thorium et de terres rares	N+Prép+SN
déchets et débris de vanadium	N+Prép+SN
déchets et débris de germanium	N+Prép+SN
déchets et débris de beryllium	N+Prép+SN
déchets et débris d'antimoine	N+Prép+SN
déchets et débris de verre	N+Prép+SN
déchets, rognures et débris de matières plastiques	N+Prép+SN
déchets de mica	N+Prép+SN
déchets de graphite naturel	N+Prép+SN
	N+Prép+SN+Prép+SN
déchets de matières plastiques sous forme solide	N+Prép+SN+Prép+SN
déchets de silicium sous forme solide	N+Prép+SN+Prép+SN
déchets de céramiques sous forme non susceptible de dispersion	N+Prép+SN+Prép+SN
déchets de verre sous forme non susceptible de dispersion	N+Prép+SN+Prép+SN
déchets d'opérations minières, sous forme non susceptible de dispersion	N+Prép+SN+Prép+SN
	N+Prép+SN+Prép+SN+Prép+SN
déchets de métaux et leurs alliages sous forme métallique, non susceptible de dispersion	N+Prép+SN+Prép+SN+Prép+SN
	N+Prép+Vinf
déchets à admettre	N+Prép+Vinf
déchets à valoriser ou à éliminer	N+Prép+Vinf
déchets à incinérer	N+Prép+Vinf
déchets à coïncinérer ou incinérer	N+Prép+Vinf
déchets à déposer	N+Prép+Vinf
déchets à éliminer ou à valoriser	N+Prép+Vinf
déchets à traiter	N+Prép+Vinf
déchets à admettre ou à refuser	N+Prép+Vinf
déchets à éliminer	N+Prép+Vinf
	N+Prép+Vinf+Prép+Adj
déchets à qualifier de dangereux	N+Prép+Vinf+Prép+Adj

	N+Prép+Vinf+Prép+SN
déchets à mettre en décharge	N+Prép+Vinf+Prép+SN
	N+SV/VPé
déchets issus de la production, de la préparation et de l'utilisation d'encre, de colorants, de pigments, de peintures, de laques ou de vernis	N+SV/VPé
déchets mis en décharge sur ces sites exemptés	N+SV/VPé
déchets destinés à des opérations de valorisation	N+SV/VPé
déchets destinés à l'élimination	N+SV/VPé
déchets destinés uniquement à être valorisés	N+SV/VPé
déchets destinés à être mis en charge	N+SV/VPé
déchets destinés à l'incinération ou à la coïncinération	N+SV/VPé
déchets issus des industries alimentaires et agro-alimentaires	N+SV/VPé
déchets destinés uniquement à la valorisation	N+SV/VPé
déchets issus de la fabrication, de la préparation et de l'utilisation des produits de préservation du bois	N+SV/VPé
déchets destinés à être éliminés	N+SV/VPé
déchets lingotés en fer ou en acier	N+SV/VPé
déchets issus des opérations de tannage, de pelleterie et de l'utilisation des peaux	N+SV/VPé
déchets issus du traitement de surface des métaux et plastiques	N+SV/VPé
déchets issus de la production et de la préparation de produits pharmaceutiques	N+SV/VPé
déchets issus de la production, de préparation et de l'utilisation de biocides et de produits phytopharmaceutiques	N+SV/VPé

déchets issus de la production, de préparation et de l'utilisation de résines, de latex, de plastifiants ou de colles et adhésifs	N+SV/VPé
déchets admis dans les différentes catégories de décharges	N+SV/VPé
déchets destinés à être valorisés	N+SV/VPé
déchets mis en décharge	N+SV/VPé
déchets destinés à la valorisation	N+SV/VPé
déchets issus d'assemblages électriques	N+SV/VPé
déchets issus de la production, de préparation et de l'utilisation de produits et matériels reprographiques et photographiques	N+SV/VPé
déchets qualifiés de dangereux	N+SV/VPé
déchets admis ou non en décharge	N+SV/VPé
déchets admis en décharge	N+SV/VPé
	N+SV/VPt
déchets résultant de la prospection et de l'exploitation des ressources en pétrole et en gaz	N+SV/VPt
déchets provenant des activités commerciales, industrielles et des administrations	N+SV/VPt
déchets contenant du chlore	N+SV/VPt
déchets provenant de l'aviation civile	N+SV/VPt
déchets provenant des navires de pêche et des bateaux de plaisance	N+SV/VPt
déchets provenant des véhicules	N+SV/VPt
déchets provenant de l'industrie du dioxyde de titane	N+SV/VPt
déchets provenant de l'utilisation de revêtements	N+SV/VPt
déchets provenant des installations industrielles antipollution	N+SV/VPt

déchets provenant de l'exploitation des navires	N+SV/VPt
déchets provenant de ces établissements	N+SV/VPt
déchet/s contenant l'un des constituants	N+SV/VPt
déchets provenant d'emballages	N+SV/VPt
déchets contenant principalement des constituants organiques	N+SV/VPt
déchets contenant des métaux et provenant de la fonte, de la fusion et de l'affinage des métaux	N+SV/VPt
déchets et débris provenant de la fabrication de batteries et d'accumulateurs	N+SV/VPt
déchets contenant principalement des constituants inorganiques	N+SV/VPt
déchets contenant des métaux	N+SV/VPt
déchets résultant de la prospection, de l'extraction, du traitement et du stockage de ressources minérales, ainsi que de l'exploitation des carrières	N+SV/VPt
	N+SV/VPt/Vpé
déchets contenant, consistant en, ou contaminés par l'une des substances	N+SV/VPt/Vpé

Tabulka 3.1-2

Komplexní struktury

Do této kategorie spadá čtrnáct kolokací. Jedná se většinou a o velice dlouhé, složité, ojedinělé kolokace, jejichž struktura je velmi komplexní a navzdory zavedenému zjednodušenému popisu struktur nespádají do předchozích kategorií.

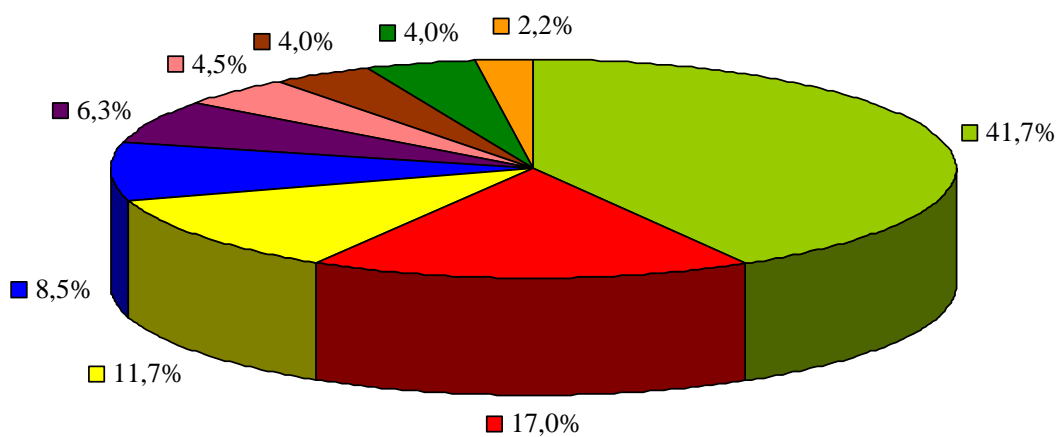
3.1.1 Závěr

Závěrem bychom rádi shrnuli výsledky výzkumu struktury kolokací. Předmětem našeho výzkumu byly struktury 223 kolokací. Zjistili jsme, že nejvíce kolokací z naší databáze je tvořeno podle struktury N+Prép+SN. Procentuálně vyjádřeno, je tato struktura zastoupena u 41,7 % kolokací z naší databáze. Druhou nejpočetnější

kategorii představuje struktura N+Adj. Tvoří 17 % kolokací. Na třetím místě je s cca 12 % případů výskytu struktura N+SV/Vpé a čtvrtou nejčastější strukturou je N+SV/Vpt (cca 9 % kolokací). Nepočítáme-li spornou skupinu struktur kolokací nazvanou „*komplexní struktury*“, je na pátém místě struktura N+Adj+Adj s cca 5 % případy výskytu. Výsledky tohoto výzkumu velice výstižně shrnuje následující graf (viz Graf 3.1.1-1). Můžeme z něj mj. vyzorovat, že první tři nejčastěji zastoupené struktury kolokací v našem korpusu tvoří téměř $\frac{3}{4}$ (70,4 %) celkového počtu kolokací. Kolokace se strukturami, jejichž podíl v procentech byl menší než 2 %, jsme pro potřeby tohoto grafu zahrnuli do kategorie „*ostatní*“.

Graf 3.1.1-1

Kategorie struktur jednotlivých kolokací

N+Prép+SN	N+Adj	N+SV/VPé
N+SV/VPt	Komplexní struktury	N+Adj+Adj
N+Prép+Vinf	Ostatní	N+Prép+SN+Prép+SN

3.2 Překlad

Zkoumání překladů vychází rovněž z vytvořené databáze sestávající z 223 vybraných kolokací ve francouzském jazyce v paralelním korpusu.

V české části tohoto paralelního korpusu jsme vyhledali české překlady příslušných francouzských kolokací a zjistili jsme, že 86,9 % francouzských kolokací je přeloženo homogenně, zatímco u zbylých 13,1 % kolokací jsme zaznamenali dva až čtyři různé české překlady. Právě na heterogenitu českých překladů našeho paralelního korpusu a ověřování správnosti těchto překladů jsme se nejvíce soustředili v následujících kapitolách.

Kolokace jsou rozděleny podle počtu nalezených překladů takto:

- Kolokace s jedním českým překladem
- Kolokace s více než jedním českým překladem:
 - *Kolokace se dvěma různými českými překlady*
 - *Kolokace se třemi různými českými překlady*
 - *Kolokace se čtyřmi různými českými překlady*

Následující tabulky (viz Tabulka 3.2-1 a Tabulka 3.2-2) ukazují počet kolokací zařazených do jednotlivých skupin a jejich procentuální vyjádření.

Tabulka 3.2-1

Skupina	Počet kolokací	Podíl v %
1. Kolokace s jedním českým překladem	194	86,9 %
2. Kolokace s více než jedním českým překladem	29	13,1 %

Tabulka 3.2-2

Skupina	Počet kolokací
2. Kolokace s více než jedním českým překladem	29
<i>Kolokace se dvěma různými českými překlady</i>	23
<i>Kolokace se třemi různými českými překlady</i>	5
<i>Kolokace se čtyřmi různými českými překlady</i>	1

3.2.1 Správnost překladu

Správnost překladu jsme ověřovali v databázi ISAP⁷ v „Přehledu závazných termínů pro české překlady právních předpisů ES⁸“. Pokud daná kolokace ani její část nebyly v tomto zdroji k dispozici, snažili jsme se překlady vyhledat pomocí těchto slovníků: Velký francouzsko-český slovník (dále jen VFČS), Francouzsko-český technický slovník (dále jen FČTS) či Francouzsko-český, česko-francouzský lékařský slovník (dále jen FČČFLS). Dále jsme použili informace z webových stránek následujících institucí: Portál veřejné správy České republiky⁹, Ministerstvo vnitra¹⁰, kde jsme odpovídající české termíny dohledávali přímo v předpisech ze Sbírky zákonů České republiky (zvláště: Vyhláška MŽP 381/2001 Sb.), Ministerstvo životního prostředí¹¹. Dále jsme vyhledávali v těchto dokumentech: Plán odpadového hospodářství ČR¹², Celní sazebník EU 2007¹³, Thesaurus Eurovoc¹⁴ a další legislativní předpisy ES z EUR-Lex¹⁵.

3.2.2 Heterogenita českých překladů pro jednu francouzskou kolokaci

S ohledem na rozsah této práce jsme se soustředili pouze na zkoumání heterogenity překladů skupiny „*Kolokace s více než jedním českým překladem*“. Do této skupiny spadá 29 francouzských kolokací, z nichž 23 kolokací má dvě různé české překladové varianty, pět kolokací tři různé české překladové varianty a u jedné kolokace jsme zaznamenali překladové varianty čtyři (viz Tabulka 3.1.1-2).

⁷ Informační systém pro aproximaci práva (ISAP) je určen pro informační podporu aktivit souvisejících s procesem harmonizace českých právních předpisů s předpisy Evropského společenství. (<http://isap.vlada.cz/homepage.nsf/titul>)

⁸ Přehled závazných termínů pro české překlady právních předpisů ES – české ekvivalenty termínů, vyskytujících se v předpisech ES, které jsou pro překlady dané problematiky závazné. (<http://isap.vlada.cz/homepage.nsf/titul>)

⁹ Portál veřejné správy České republiky <http://portal.gov.cz>

¹⁰ Ministerstvo vnitra <http://www.mvcr.cz>

¹¹ Ministerstvo životního prostředí <http://www.env.cz>

¹² Plán odpadového hospodářství ČR [http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/\\$pid/MZPJZFGVOQT2](http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/$pid/MZPJZFGVOQT2)

¹³ Celní sazebník EU 2007 – Nařízení Komise č. 1549/2006 ze dne 17. října 2006, kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku. <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>

¹⁴ Thesaurus Eurovoc – is a multilingual thesaurus covering the fields in which the European Communities are active; it provides a means of indexing the documents in the documentation systems of the European institutions and of their users. <http://eurovoc.europa.eu/>

¹⁵ EUR-Lex poskytuje přímý bezplatný přístup k právu Evropské unie. Systém umožňuje nahlédnout do Úředního věstníku EU a obsahuje kromě jiného smlouvy, právní předpisy, zvykové právo a návrhy právních předpisů. <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>

Je však nutné zdůraznit, že „*různým překladem*“ označujeme každý překlad, který se jakkoliv liší od překladu prvně nalezeného (např. i spojkou či předložkou).

Kritéria hodnocení a jednotlivé kategorie kolokací

Nejdříve jsme hodnotili kvalitu překladu jednotlivých **kolokací**. Za tímto účelem jsme kolokace rozdělili podle kvality jejich překladových variant do třech skupin. Skupiny a počet kolokací zařazených do odpovídající skupiny ukazuje tabulka (viz Tabulka 3.2.2-1).

Pro jednotlivé skupiny jsme vymezili následující kritéria:

a) Správné:

Jako správné označujeme kolokace, jejichž české překlady splňují jedno či více následujících kritérií:

1. Překlad/y jsou v souladu s jedním či více zdroji, v nichž ověřujeme správnost překladu – vztahuje se na každou kolokaci v této skupině.
2. Různé české překlady jedné kolokace jsme shledali synonymními. (S výjimkou takových synonymních překladů, které mají závazný termín v databázi ISAP.)

Synonymní jsou:

- Různé překlady přítomného či minulého. V českém jazyce je lze vyjádřit různými synonymními způsoby:

Př. déchet/s **contenant** l'un des constituants

odpady obsahující některou ze složek

odpady, které obsahují některou ze složek

- Různé české překlady lišící se pouze synonymní spojkou, příslovcem či přídavným jménem.

Př. déchet solide **ou** liquide

tuhý nebo kapalný odpad

tuhé či kapalné odpady

- Různé české překlady struktury N+Prép+V, kterou je do češtiny možné přeložit několika synonymními způsoby.

Př. **déchets à admettre**

přijímané odpady

odpady, které mají být přijaty

- Různé české překlady lišící se mluvnickým číslem slova „odpad“. „Odpad“ či „odpady“ jsou totiž synonymní.

- Různé české překlady lišící se slovosledem.
Př. **déchets municipaux biodégradables** mis en décharge
komunální biologicky rozložitelné odpady ukládané na skládky
biologicky rozložitelné komunální odpady ukládané na skládky
 - Synonymní české překlady výrazu „*destiné à*“
Př. déchets **destinés à** être valorisés
odpady k využití
odpad/y určený/é k využití
 - Jiné synonymní výrazy
Př. **déchets de fils**
odpady z příze
přízový odpad
3. Významově odlišné různé české překlady kolokací:
- které vychází z kontextu.
Př. déchets de la Communauté
odpady ze Společenství
odpady ve Společenství
 - hyperonyma, jejichž konkrétní význam vyplývá z kontextu a zároveň jsou v souladu s anglickou verzí.
Př. **Déchets d'exploitation**
česky: *odpad, lodní odpad*
anglicky: *waste, ship generated waste*
4. Různé české volné překlady, které nejsou doslovné, ale význam kolokace je zachován (s výjimkou těch, které jsou v databázi ISAP).
Př. déchets **admis** dans les différentes catégories de décharges
odpady přijatelné pro jednotlivé kategorie skládek
odpady přijímané na skládky různých kategorií
5. Překlady, které početně významně převažují.
6. Chybný překlad určitého výrazu, ale tím nedošlo k posunu významu kolokace.
Př. Déchets **issus** des opérations de tannage, de pelleterie et de l'utilisation des peaux
odpad vzniklý při vydělávání kůží, kožedělné činnosti a použití kůže
odpad vznikající při vydělávání kůží, kožedělné činnosti a použití kůže

b) Chybné:

Za chybné pokládáme kolokace, jejichž různé české překlady splňují jedno či více následujících kritérií:

1. Kolokace má daný závazný překlad v databázi ISAP, který není českými překlady z korpusu respektován.
2. Překlady, které jsou v rozporu s používanými zdroji s jinými než ISAP, pokud tyto zdroje nabízejí přesvědčivá data.
3. Chybné překlady z hlediska významového, význam kolokace je tím posunut.

Př. *déchet/s liquide/s* **combustible/s**

spalitelné kapalné odpady

hořlavé kapalné odpady

4. Překlady s hyperonymy (v porovnání s jinou překladovou variantou jedné kolokace), jejichž konkrétní význam nevyplývá z kontextu.

Př. **déchets dangereux**

odpady

nebezpečné odpady

5. Překlady s hyperonymy (v porovnání s jinou překladovou variantou jedné kolokace), jejichž význam vyplývá z kontextu, avšak jsou v rozporu s anglickým zněním, které je směrodatné.

Př. **déchets d'exploitation des navires**

česky: *odpad*

anglicky: *ship generated waste*

6. Ojedinělé překlady s velmi nízkou frekvencí výskytu v porovnání s jinými překladovými variantami či jsou v nesouladu s anglickou verzí.
7. Volné překlady, které nejsou doslovné, u nichž však došlo k významovému posunu.

Př. **déchets animaux**

živočišné odpady

části zvířat

8. Opomenuté překlady, které nevyplývají z kontextu.
9. Chybný překlad určitého výrazu a tím došlo k posunu významu kolokace.

Př. *déchets contenant, consistant en, ou contaminés* **par l'une des substances ci-après**

odpad obsahující následující látky, sestávající z nich nebo jimi znečištěný

*odpady, které obsahují některou z těchto látek nebo z ní sestávají
či jsou jí znečištěny*

Podle těchto kritérií jsme 17 kolokací označili jako „správně přeložené kolokace“, 1 kolokaci jsme označili jako „chybně přeložená kolokace“ a 11 kolokací jako „chybně i správně přeložené kolokace“. U posledně jmenované skupiny lze totiž v korpusu nalézt pro jednu kolokaci správné i chybné překladové varianty.

Tabulka 3.2.2-1

Skupina	Počet kolokací
1. Kolokace s více než jedním českým překladem	29
<i>Kolokace se správnými českými překlady</i>	17
<i>Kolokace s chybnými českými překlady</i>	1
<i>Kolokace se správnými a chybnými českými překlady</i>	11

Jednotlivé kolokace jsou popisovány podle těchto skupin (viz Tabulka 3.2.2-1) v následujících kapitolách.

1. Kolokace se správnými českými překlady

V následujícím seznamu, čítající 17 kolokací, uvádíme kolokace s českými překladovými variantami, které jsme uznali za správné.

Některé překladové varianty jedné kolokace se však svou frekvencí výrazně liší. (Počet případů výskytu daného překladu je u těchto kolokací poznamenán.) V těchto případech bychom mohli pochybovat o správnosti (přesnosti) překladu s menším počtem případů výskytu.

U kolokací, jež je možné nalézt v databázi ISAP, tuto skutečnost zmíníme.

Kolokace	déchet solide ou liquide
Překlad 1	<i>tuhé či kapalné odpady</i>
Překlad 2	<i>tuhý nebo kapalný odpad</i>

V databázi ISAP můžeme nalézt část této kolokace: „*déchet solide*“ s překladem „*tuhý odpad*“.

Kolokace	Déchets à admettre
Překlad 1	<i>přijímané odpady</i>
Překlad 2	<i>odpady, které mají být přijaty</i>

Kolokace	Déchets à traiter
Překlad 1	<i>zpracovávané odpady</i>
Překlad 2	<i>odpady ke zpracování</i>

V databázi ISAP lze vyhledat sloveso „*traiter*“ a jeho závazný český překlad „*zpracovávat*“.

Kolokace	Déchets contenant principalement des constituants inorganiques
Překlad 1	<i>odpad obsahující hlavně anorganické složky</i>
Překlad 2	<i>odpad obsahující převážně anorganické složky</i>

Kolokace	Déchets provenant de l'industrie du dioxyde de titane
Překlad 1	<i>10x odpad/y z průmyslu oxidu titaničitého</i>
Překlad 2	<i>2x odpady pocházející z průmyslu oxidu titaničitého</i>

Kolokace	Déchets à éliminer
Překlad 1	<i>odpady, které se mají odstranit</i>
Překlad 2	<i>odpad k odstranění</i>

V databázi ISAP existuje závazný termín „*élimination des déchets*“ s českým překladem „*odstranění odpadu*“.

Kolokace	déchet/s contenant l'un des constituants
Překlad 1	<i>odpady obsahující některou ze složek</i>
Překlad 2	<i>odpady, které obsahují některou ze složek</i>

Kolokace	Déchets contenant principalement des constituants organiques
Překlad 1	<i>odpady obsahující hlavně organické složky</i>
Překlad 2	<i>odpady obsahující převážně organické složky</i>

Kolokace	Déchets de la Communauté
Překlad 1	<i>odpady ze Společenství</i>
Překlad 2	<i>odpady ve Společenství</i>

Kolokace a jejich překlady, jež následují, byly podrobeny hlubšímu průzkumu, pokud jde o zjišťování jejich správnosti. Komentář s konkrétními zjištěními lze nalézt pod každou z kolokací.

Kolokace	Déchets municipaux biodégradables mis en décharge
Překlad 1	<i>1x komunální biologicky rozložitelné odpady ukládané na skládky</i>
Překlad 2	<i>2x biologicky rozložitelné komunální odpady ukládané na skládky</i>

Z hlediska českého slovosledu je „překlad“ 1 nesprávný, jelikož je v něm obsažen interpoziční slovosled, obvyklý např. v němčině, ruštině aj. Ve spisovné češtině ovšem dosud tento typ slovosledu není přípustný. Zní často nepřírozně, šroubovaně a znesnadňuje pochopení textu (zjištěno na základě odborné konzultace s rusistou PhDr. J. Gregorem, Ph.D.)

Z dokumentu „Plán odpadového hospodářství České republiky“ lze zjistit, že pro tento druh odpadu existuje v českém jazyce dokonce zkratka „BRKO“, která je tvořena počátečními písmeny každého slova této kolokace. Z „překlady 1“ tuto zkratku takto vytvořit nelze.

Kolokace	Déchets de liège
Překlad 1	<i>1x korkový odpad</i>
Překlad 2	<i>1x odpadní korek</i>

Daná kolokace se vyskytuje v korpusu dvakrát. Databáze ISAP tuto kolokaci obsahuje rovněž a určuje závazný český termín „odpadní korek“.

Terminologické sousloví „odpadní korek“ se vyskytuje také v Nařízení vlády č. 354/2002 Sb. ze dne 3. července 2002.

„Překlad 1“ „*korkový odpad*“ se v korpusu vyskytuje pod číslem 4501 90. To je číslo kombinované nomenklatury (KN)¹⁶. Podíváme-li se do českého znění „Celního sazebníku EU 2007“, objevíme pod tímto číslem totožný překlad „*korkový odpad*“.

Téhož výsledku se dobereme, nahlédneme-li do Přílohy 1 Smlouvy o založení Evropského společenství či Seznamu v Příloze I Smlouvy o Ústavě pro Evropu.

¹⁶ Označení KN („kombinovaná nomenklatura“) – jedná se „*nomenklaturu zboží, která současně splňuje požadavky jak společného celního sazebníku, tak i statistiky zahraničního obchodu Společenství a jiných politik Společenství, které se týkají dovozu nebo vývozu zboží*“. (Nařízení Rady č. 2658/1987 ze dne 23. července 1987)

Zajímavé je pozorovat tuto kolokaci také v angličtině, kde se obdobně jako v češtině objevují názvy dva. Databáze ISAP uvádí závazný termín „*cork waste*“. Ten je také použit v anglickém znění Nařízení Rady č. 259/1993 ze dne 1. února 1993. (v češtině je zde použit výraz „*odpadní korek*“) Avšak v dalších zdrojích v anglickém znění – Celní sazebník EU 2007 či Příloha I Smlouvy o založení Evropského společenství – spatříme vždy výraz „*waste cork*“.

Všimněme si ovšem, že podoby českého termínu a anglického termínu z databáze ISAP i ze zdrojů výše zmíněných si neodpovídají.

odpadní korek x cork waste (ISAP)

korkový odpad x waste cork

Sousloví „*cork waste*“ se totiž do češtiny obvykle překládá jako „*korkový odpad*“.

Ověřování správnosti těchto překladů se ještě více komplikuje následujícím zjištěním:

- Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 381/2001 ze dne 17. října 2001:

4501 90 odpad korku

Je možné, že jsou oba termíny, jak v češtině, tak angličtině, používány synonymně a není mezi nimi žádný rozdíl. Vzhledem ke kontextu se však domníváme, že se jedná o dva různé druhy odpadu: „*korkový odpad*“ jako „*odpad vznikající při zpracování kvalitního korku, dále využitelný odpad*“, zatímco „*odpadní korek*“ jako „*nezpracovatelný nekvalitní korek, nepoužitelný k výrobním ani obchodním účelům*“. Proto jsou oba překlady správné, ovšem nelze je zaměňovat. Pokud jde o výraz „*odpad korku*“ z české legislativy, pokládáme jej za synonymní k výrazu „*korkový odpad*“, ale tím také poukazujeme na nejednotnost užívání těchto synonymních termínů.

Domníváme se tedy, že v databázi ISAP došlo smíšením dvou různých druhů odpadu k zveřejnění chybného ekvivalentního českého či anglického termínu.

Tuto hypotézu potvrzují zjištění nalezené v Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006, jehož terminologie by podle odborníků z Ministerstva životního prostředí měla být rozhodující:

v češtině: B3050 *odpad korku*

ve francouzštině: B3050 *déchets de liège*

v angličtině: B3050 *cork waste*

v češtině: 030101 *odpadní korek*

ve francouzštině: 030101 *déchets de liège*

v angličtině: 030101 *waste cork*

Kolokace	Déchets ferreux et débris de fer ou d'acier
Překlad 1	<i>5x odpad a šrot ze železa nebo oceli</i>
Překlad 2	<i>1x odpad a šrot ze železa a oceli</i>

Tato kolokace se v korpusu vyskytuje pětkrát. Varianty se liší pouze překladem spojky „ou“. „A“ vyjadřuje slučovací poměr, zatímco „nebo“ poměr vylučovací (přísně vzato). „Nebo“ totiž může vyjadřovat i poměr vylučovací, který je potenciálně, podle kontextu, slučovací.

V databázi ISAP ani v jiných používaných zdrojích jsme tuto kolokaci neobjevili. Proto jsme vyhledávali další příklady překladů této kolokace v jiných revidovaných právních předpisech ES, abychom se přesvědčili o jejich správnosti. Pro větší přehled uvádíme i překlady do jiných jazyků.

- Nařízení Rady č. 1420/1999 ze dne 29. dubna 1999¹⁷:
v češtině: *7204 odpad a šrot ze železa nebo oceli*
ve francouzštině: *7204 déchets ferreux et débris de fer ou d'acier*
v angličtině: *7204 ferrous waste and scrap of iron and steel*
v němčině: *7204 eisenhaltige Abfälle und Schrott, aus Eisen und Stahl*
- Nařízení Komise č. 1547/1999 ze dne 12. července 1999¹⁸:
v češtině: *7204 odpad a šrot ze železa nebo oceli (12x)*
ve francouzštině: *7204 déchets ferreux et débris de fer ou d'acier*
v angličtině: *7204 ferrous waste and scrap of iron or steel*
7204 ferrous waste and scrap of iron and steel
v němčině: *7204 eisenhaltige Abfälle und Schrott, aus Eisen und Stahl*
7204 eisenhaltige Abfälle und Schrott, aus Eisen oder Stahl

Pokud jde o spojky „a“ či „nebo“, nevypozorovali jsme pro použití jedné či druhé žádné pravidlo. Jak ve verzi anglické, tak ve verzi německé se tyto dvě spojky v této kolokaci různě střídají. V tomto případě totiž „nebo“ zahrnuje „a“ poměr slučovací a obě spojky jsou používány synonymně. Je to patrně v důsledku sémantického upřednostnění odpadu jako jedné hmoty, směsi látek, vzájemně

¹⁷ Nařízení Rady č.1420/1999. Tento dokument je sice součástí našeho paralelního korpusu, avšak přílohy, v nichž je daná terminologie obsažena, jeho součástí nejsou z důvodu chybějících příloh ve francouzské verzi.

¹⁸ Nařízení Komise 1547/1999 Tento dokument je sice součástí našeho paralelního korpusu, avšak přílohy, v nichž je daná terminologie obsažena, jeho součástí nejsou z důvodu chybějících příloh ve francouzské verzi.

nepříliš odlišných co do svého složení. Není tedy rozhodující, jaký podíl v tomto odpadu připadá na železo a jaký na ocel, či zda je jedna z obou látek vůbec zastoupena. Nejadekvátnejším ekvivalentem by proto byla kombinace obou užitých spojek „*a/nebo*“.

Za zmínku stojí, že ve francouzském překladu se spojka „*et*“ nikdy neobjevila.

Všimněme si navíc rozdílu v podobě této kolokace v češtině a v dalších uvedených cizích jazycích, kde je slovo „*odpad*“ blíže určené přídavným jménem „*železný*“, zatímco v češtině tomu tak není. Jedná se pravděpodobně o úzus, „*železo*“ je zde chápáno jako hyperonymum a „*ocel*“ jako hyponymum.

Kolokace	Déchets d'exploitation
Překlad 1	<i>2x odpad</i>
Překlad 2	<i>8x lodní odpad</i>

Kolokace se v korpusu vyskytuje desetkrát. V databázi ISAP existuje česká kolokace „*lodní odpad*“ s francouzským překladem: „*ferraille provenant de la démolition des navires*“. Tento výraz však pokrývá jiný druh lodního odpadu než ten, který je míněn danou kolokací. Význam obsažený v posuzované kolokaci je definován Směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2000/59/ES ze dne 27. listopadu 2000 následovně:

„lodním odpadem“ se rozumí veškerý odpad včetně splašků a zbytků jiných než zbytků lodního nákladu, který se vytváří během provozu lodi a spadá do působnosti příloh, IV a V Marpol 73/78, a odpad zbylý po vyložení lodního nákladu, jak ho definují směrnice pro provádění přílohy V Marpol 73/78

Z toho plyne zajímavé zjištění, že pro dvě významově odlišná pojmenování druhů odpadu v angličtině, němčině i francouzštině existuje v češtině pouze jeden společný název, a to „*lodní odpad*“ ve významu užším – „*odpad tvořený samotnou lodí po vyřazení z provozu*“ a ve významu širším – „*odpad spojený s provozem lodi*“.

Srov.:

- Závazné termíny v databázi ISAP:
v češtině: *lodní odpad*
ve francouzštině: *ferraille provenant de la démolition des navires*
v angličtině: *ship-breaking scrap*
v němčině: *Abwrackschrott*
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2000/59/ES ze dne 27. listopadu 2000:

v češtině: *lodní odpad*

ve francouzštině: *déchets d'exploitation (des navires)*

v angličtině: *ship generated waste*

v němčině: *Shiffsabfälle*

Jiná zajímavost se týká francouzského překladu kolokace „*lodní odpad*“ v širším významu. V textech totiž nalezneme dva výrazy pro tento jeden druh odpadu souvisejícího s provozem lodí: „*déchets d'exploitation*“ a „*déchets d'exploitation des navires*“ (viz níže). Je jich užito střídavě, synonymně, ve stejném kontextu a nevysledovali jsme pravidlo použití toho či onoho terminologického spojení.

Při zjišťování správnosti českého překladu této kolokace jsme porovnávali jednotlivé nálezy z našeho korpusu s anglickou verzí překladů. Zjistili jsme, že osmi z deseti kolokací „*déchets d'exploitation*“ z našeho korpusu odpovídají následující překlady:

v češtině: „*lodní odpad*“

v angličtině: „*ship generated waste*“

Dva zbylé anglické a české překlady do počtu „*déchets d'exploitation*“ se však od francouzské verze liší:

v češtině: „*odpad*“

v angličtině: „*waste*“

Z kontextu všech deseti kolokací jednoznačně vyplývá, že jde, jak jsme již uvedli výše, o odpad spojený s provozem lodí, který se v češtině označuje jako „*lodní odpad*“. „Překlad 2“ se navíc shoduje se zněním této kolokace v angličtině. Oba překlady pokládáme tudíž za správné.

Kolokace	<i>déchets admis dans les différentes catégories de décharges</i>
Překlad 1	<i>odpady přijatelné pro jednotlivé kategorie skládek</i>
Překlad 2	<i>odpady přijímané na skládky různých kategorií</i>

Kolokace se v korpusu vyskytla dvakrát. Synonymně je zde přeložena část „*différentes catégories de décharges*“, s významovým rozdílem pak přičestí minulé „*admis*“.

Rádi bychom však poukázali na chybný „překlad 1“, pokud jde o výraz „*admis*“. VFČS překládá sloveso „*admettre*“ jako „*přijmout*“, přídavné jméno „*admis*“ jako „*přijatý*“. Českému překladu „*přijatelný*“, kterého je užito v „překladu 1“, odpovídá podle VFČS výraz „*admissible*“ – „*přípustný, přípustitelný*“. „Překlad 1“ je tudíž zdánlivě chybný. Nicméně překlady nejsou v tomto případě ani významově zcela

totožné. Jemný rozdíl tkví v abstraktnosti, potenciálnosti „překladu 1“ a v konkrétnosti, reálnosti „překladu 2“. Tomuto pojetí se v češtině přizpůsobil i tvar participia „*admis*“. Přesto je považujeme za správné.

Kolokace	Déchets issus des opérations de tannage, de pelleterie et de l'utilisation des peaux
Překlad 1	<i>1x odpad vzniklý při vydělávání kůží, kožedělné činnosti a použití kůže</i>
Překlad 2	<i>5x odpad vznikající při vydělávání kůží a kožedělné činnosti a použití kůže</i>

Kolokace se v korpusu vyskytuje šestkrát. Nenajdeme ji v databázi ISAP. Za účelem zjištění jejího správného znění jsme nahlédli do Nařízení Komise č. 1547/1999 ze dne 12. července 1999¹⁹, kde jsme našli pouze „překlad 2“ se sedmi případy výskytu.

Rádi bychom upozornili na pravděpodobně nepřesné terminologické sousloví, které jsme objevili v Příloze č. 3 k vyhlášce Ministerstva životního prostředí č. 381/2001 Sb. ze dne 17. října 2001. Daná kolokace označuje skupinu odpadu, jež se v korpusu vyskytuje pod označením „GN“. To je označení odpadů ze Zeleného seznamu odpadů. Lze ji tedy jednoduše vyhledat. V Zeleném seznamu odpadů, což je příloha výše jmenované vyhlášky, najdeme pod tímto označením následující výraz:

GN. Odpady vznikající při vydělávání kůží, zpracování kůže a kožešin.

V anglickém znění Nařízení Komise č. 1547/1999 ze dne 12. července 1999 uvidíme tento překlad:

Wastes arising from tanning and fellmongery operations and leather use

Vzhledem k výskytu slova „*use*“ a „*utilisation*“ v dané kolokaci, které podle databáze ISAP i VFČS znamená v češtině „*použití*“, považujeme výraz ze Zeleného seznamu odpadů vyhlášky č.381/2001 za nepřesný.

Dané překladové varianty se liší pouze volným překladem participia přítomného, mluvnicky – videm dokonavým a nedokonavým. Ovšem nedošlo v tomto případě k žádnému významovému posunu a považujeme proto oba překlady za správné.

Kolokace	déchets de métaux et leurs alliages sous forme métallique, non susceptible de dispersion
Překlad 1	<i>16x odpad z kovů a kovových slitin v kovové nedispergovatelné formě</i>
Překlad 2	<i>1x odpady kovů a kovových slitin v kovové, nedispergovatelné formě</i>

¹⁹ Nařízení Komise č.1547/1999 Tento dokument je sice součástí našeho paralelního korpusu, avšak přílohy, v nichž je daná terminologie obsažena, jeho součástí nejsou z důvodu chybějících příloh ve francouzské verzi.

Tato kolokace se v textech objevuje 17krát. Databáze ISAP tuto kolokaci neobsahuje. Vzhledem k vysoké frekvenci překladu 1 bychom mohli o správnosti překladu 2 pochybovat. S cílem získat pro toto tvrzení více důkazů jsme opět nahlédli do dalších revidovaných překladů právních předpisů Evropských společenství, a to jiných, než jsou uvedeny v paralelním korpusu, a našli jsme tyto překlady:

- Nařízení Komise č. 2243/2001 ze dne 16. listopadu 2001:
odpad z kovů a kovových slitin v kovové nedispergovatelné formě (5x)
- Nařízení Komise č. 1547/1999 ze dne 12. července 1999²⁰:
odpad z kovů a kovových slitin v kovové nedispergovatelné formě (35x)
- Nařízení Komise č. 2557/2001 ze dne 28. prosince 2001:
odpad z kovů a kovových slitin v kovové nedispergovatelné formě (1x)
- Vyhláška č. 381/2001 ze dne 17. října 2001:
GA odpady kovů a jejich slitin v kovové nedisperzibilní formě

„Překlad 1“ tedy opravdu významně početně převažuje, ovšem v české legislativě lze objevit variantu 2. Všechny překlady jsou užity ve stejném kontextu, označují totožnou skupinu odpadů „GA“, která je součástí Zeleného seznamu odpadů.

Všechny české podoby této kolokace považujeme za synonymní. Podotýkáme však opět, že by různá, existující terminologie totožného druhu odpadu měla být sjednocena.

Kolokace	Déchets de fils
Překlad 1	<i>9x přízový odpad</i>
Překlad 2	<i>1x odpady z příže</i>
Překlad 3	<i>1x odpadní příže</i>

Kolokace se vyskytuje v databázi 11krát. Závazný překlad této kolokace v databázi ISAP není k dispozici. Vzhledem ke třem různým nalezeným překladům v našem korpusu jsme jejich správnost znovu ověřovali pomocí jiných dokumentů.

V paralelním korpusu lze nalézt překlady této kolokace v následujícím kontextu:

*5003 Hedvábný odpad (včetně zámotků nevhodných ke smotávání, **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu)*

²⁰ Nařízení Komise č. 1547/1999 Tento dokument je sice součástí našeho paralelního korpusu, avšak přílohy, v nichž je daná terminologie obsažena, jeho součástí nejsou z důvodu chybějících příloh ve francouzské verzi.

5103 Odpad z vlny nebo z jemné a hrubé zvířecí srsti včetně **odpadů z příze**, ale vyjma trhaniny

5202 Bavlněný odpad (včetně **odpadní příze** a rozvlákněného materiálu):

5202 10 **přízový odpad** (včetně odpadních vláken)

5302 90 Koudel a odpad (včetně **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu) z konopí (*Cannabis sativa* L.)

5303 90 Koudel a odpad (včetně **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu) z juty a jiných textilních lýkových vláken (s výjimkou lnu, konopí a ramie)

5304 90 Koudel a odpad (včetně **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu) ze sisalových vláken a jiných textilních vláken rodu *Agave*

5305 19 Koudel a výčesky a odpad (včetně **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu) z kokosu

5305 29 Koudel a odpad (včetně **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu) z banánu textilního (čili abaky či manilského konopí, *Musa textilis* Nees)

5305 99 Koudel a odpad (včetně **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu) z ramie a jiných rostlinných textilních vláken jinde neurčených a nezahrnutých

5505 Odpad ze syntetických a umělých vláken (včetně výčesků, **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu)

Srov. s jinými zdroji podle číselného označení KN²¹ (Kombinovaná nomenklatura) před názvy:

- Nařízení Rady č. 1420/1999 ze dne 29. dubna 1999²²:

5003 Hedvábný odpad (včetně zámotků nevhodných ke smotávání, **přízového a rozvlákněného materiálu**)

5103 odpad z vlny nebo z jemných nebo hrubých zvířecích chlupů, včetně **přízového odpadu**, avšak kromě rozvlákněného materiálu

5103 odpad z vlny či jemné nebo hrubé zvířecí srsti, včetně **odpadní příze**, kromě rozvlákněného materiálu

5202 Bavlněný odpad (včetně **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu)

5202 10 **Přízový odpad** (včetně odpadních vláken)

²¹ Označení KN („kombinovaná nomenklatura“) – jedná se „nomenklaturu zboží, která současně splňuje požadavky jak společného celního sazebníku, tak i statistiky zahraničního obchodu Společenství a jiných politik Společenství, které se týkají dovozu nebo vývozu zboží“. (Nařízení Rady č. 2658/1987 ze dne 23. července 1987)

²² Nařízení Rady č. 1420/1999. Tento dokument je sice součástí našeho paralelního korpusu, avšak přílohy, v nichž je daná terminologie obsažena, jeho součástí nejsou z důvodu chybějících příloh ve francouzské verzi.

5302 90 Koudel a odpad (včetně **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu) z konopí

5303 90 Koudel a odpad (včetně **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu) z juty a jiných textilních lýkových vláken (s výjimkou lnu, konopí a ramie)

5304 90 Koudel a odpad (včetně **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu) ze sisalu a jiných textilních vláken rodu Agave

5305 29 Koudel a odpad (včetně **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu) z abaky (manilské konopí nebo *Musa textilis* Nee)

5505 Odpad z chemických vláken (včetně výčesků, **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu)

- Nařízení Komise č. 1549/2006 ze dne 17. října 2006 – celní sazebník EU 2007; kombinovaná nomenklatura

5003 Hedvábný odpad (včetně zámotků nevhodných ke smotávání, **nit'ového odpadu** a rozvlákněného materiálu)

5103 odpad z vlny nebo z jemných nebo hrubých zvířecích chlupů, včetně **nit'ového odpadu**, avšak kromě rozvlákněného materiálu

5202 Bavlněný odpad (včetně **nit'ového odpadu** a rozvlákněného materiálu)

5202 10 **Nit'ový odpad**

5302 90 Koudel a odpad z pravého konopí (včetně **nit'ového odpadu** a rozvlákněného materiálu)

5303(5303 90) Juta a jiná textilní lýková vlákna (kromě lnu, pravého konopí a ramie), surová nebo zpracovaná, avšak nespředená; Koudel, výčesky a odpad z těchto vláken (včetně **nit'ového odpadu** a rozvlákněného materiálu)

5305 Kokosová, abaková (manilské konopí nebo *Musa textilis* Nee), ramiová a ostatní rostlinná textilní vlákna, jinde neuvedená ani nezahrnutá, surová nebo zpracovaná, avšak nespředená; koudel, výčesky a odpad z těchto vláken (včetně **nit'ového odpadu** a rozvlákněného materiálu)

5505 Odpad z chemických vláken (včetně výčesků, **nit'ového odpadu** a rozvlákněného materiálu)

- Nařízení Komise č. 1547/1999 ze dne 12. července 1999:

5003 Hedvábný odpad (včetně zámotků nevhodných ke smotávání, **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu)

5103 odpad z vlny nebo z jemných nebo hrubých zvířecích chlupů, včetně **přízového odpadu**, avšak kromě rozvlákněného materiálu

- 5202 Bavlněný odpad (včetně **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu)
- 5202 10 **Přízový odpad** (včetně odpadních vláken)
- 5302 90 Koudel a odpad (včetně **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu) z konopí
- 5303 90 Koudel a odpad (včetně **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu) z juty a jiných textilních lýkových vláken (s výjimkou lnu, konopí a ramie)
- 5304 90 Koudel a odpad (včetně **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu) ze sisalu a jiných textilních vláken rodu Agave
- 5305 29 Koudel a odpad (včetně **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu) z abaky (manilské konopí nebo *Musa textilis* Nee)
- 5505 Odpad z chemických vláken (včetně výčesků, **přízového odpadu** a rozvlákněného materiálu)
- Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 381/2001 ze dne 17. října 2001 (Zelený seznam odpadů)
- 5003 odpad hedvábí (včetně zámotků nevhodných ke smotávání, **odpadu příže** a trhaniny)
- 5103 odpad z vlny nebo jemné nebo hrubé zvířecí srsti včetně **odpadu příže**, ale s výjimkou trhaniny
- 5202 odpad bavlny (včetně **odpadu příže** a trhaniny)
- 5202 10 **odpad příže** (včetně odpadních vláken)
- 5302 90 Koudel a odpad (včetně **odpadu příže** a trhaniny) konopí
- 5303 90 Koudel a odpad (včetně **odpadu příže** a trhaniny) juty a jiných textilních lýkových vláken (s výjimkou lnu, konopí a ramie)
- 5304 90 Koudel a odpad (včetně **odpadu příže** a trhaniny) sisalu a jiných textilních vláken rodu Agave
- 5305 19 Koudel, výčesky a odpad (včetně **odpadu příže** a trhaniny) kokosu
- 5305 29 Koudel, výčesky a odpad (včetně **odpadu příže** a trhaniny) abaky (manilské konopí nebo *Musa textilis* Nee)
- 5305 99 Koudel, výčesky a odpad (včetně **odpadu příže** a trhaniny) ramie a jiných textilních rostlinných vláken jinde neuvedených nebo nezahrnutých

Všechny jmenované varianty překladů této kolokace jsou použity vždy ve stejném kontextu, označují totožnou skupinu odpadů. Ve výše zmíněných zdrojích jsme ovšem našli pět různých pojmenování tohoto druhu odpadu. („přízový odpad“, „odpad příže“, „nitřový odpad“, „odpady z příže“, „odpadní příže“) S velkou

pravděpodobností jsou všechna tato pojmenování synonymní. Nicméně jsme přesvědčeni, že by měl existovat jednotný název. Tak tomu je ve francouzštině „*déchets de fils*“ i v angličtině „*yarn waste*“. Za správný překlad považujeme vzhledem k převažujícímu počtu případů výskytu „překlad 1“ a také synonymní terminologické sousloví „*odpad příze*“ z české legislativy.

V Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006, jehož terminologie by podle odborníků z Ministerstva životního prostředí měla být rozhodující, nalezneme jednotný název pro všechny případy výskytu předcházejících překladových variant této kolokace, který je dokonce v souladu s českou legislativou:

odpad příze

2. Kolokace s chybnými českými překlady

Do této skupiny spadá pouze jedna kolokace. Všechny překladové varianty této kolokace jsou chybné.

Kolokace	déchets dangereux et non dangereux
Překlad 1	<i>odpad nebezpečný a odpad neklasifikovaný jako nebezpečný</i>
Překlad 2	<i>nebezpečný odpad ... odpad neklasifikovaný jako nebezpečný</i>
Překlad 3	<i>odpad nebezpečný i odpad neklasifikovaný jako nebezpečný</i>

Kolokaci „*déchets dangereux/non dangereux*“ najdeme v databázi ISAP. Její závazný český překlad zní: „*odpady klasifikované/neklasifikované jako nebezpečné*“. Z hlediska závaznosti tohoto termínu považujeme všechny zmíněné překlady této kolokace za chybné.

3. Kolokace se správnými a chybnými českými překlady

V této skupině jsou uvedeny kolokace s různými překladovými variantami, z nichž alespoň jednu variantu jedné kolokace jsme označili jako správnou a alespoň jednu překladovou variantu téže kolokace jako chybnou, a to vzhledem ke kritériím popsaným na začátku této kapitoly. Tato skupina čítá 11 kolokací.

Kolokace	déchet/s liquide/s combustible/s
Překlad 1	<i>2x hořlavé kapalné odpady</i>
Překlad 2	<i>2x spalitelné kapalné odpady</i>

Kolokace se vyskytuje v korpusu čtyřikrát. Přestože vychází vždy z obdobného kontextu, jsou v češtině použity dva různé, avšak synonymní překlady přídavného jména „*combustible*“.

Srov. kolokace v kontextu, z něhož vycházejí:

- *hořlavé kapalné odpady včetně odpadních olejů podle definice v článku 1 směrnice Rady 75/439/EHS ze dne 16. června 1975 o nakládání s odpadními oleji [8], pokud splňují tato tři kritéria:*

- *spalitelné kapalné odpady, včetně odpadních olejů definovaných v článku 1 směrnice Rady 75/439/EHS ze dne 16. června 1975 o nakládání s odpadními oleji [20] za předpokladu, že tyto oleje splňují následující kritéria*

V anglickém i německém znění Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 76/2000 ze dne 4. prosince 2000 můžeme najít tyto jednotné překlady:

v angličtině: *combustible liquid wastes*

v němčině: *brennbare flüssige Abfälle*

V databázi ISAP lze vyhledat přídatné jméno „*hořlavý*“ a „*spalitelný*“ v následujících kolokacích:

v češtině:	<i>spalitelná frakce</i>	<i>hořlavá hmota</i>
ve francouzštině:	<i>fraction combustible</i>	<i>matière première combustible</i>
v angličtině:	<i>combustible fraction</i>	<i>combustible raw material</i>
v němčině:	<i>brennbare Fraktion</i>	<i>brennbares Ausgangsmaterial</i>

Všimněme si, že přídatné jméno „*combustible*“ je do češtiny přeloženo jako „*spalitelný*“ i jako „*hořlavý*“. VFČS určuje rovněž francouzskému výrazu „*combustible*“ české překlady „*spalitelný*“ či „*hořlavý*“.

Pokud jde o českou legislativu, narazili jsme rovněž na nejednotnost v označování tohoto druhu odpadu, neboť zde lze najít obě varianty. Ve Sbírce zákonů ČR objevíme:

- Nařízení vlády č. 206/2006 Sb. ze dne 12. dubna 2006:

^{a)} *spalitelné kapalné odpady, včetně odpadních olejů^{3a}*
(^{3a} § 28 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech)

- Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 381/2001 ze dne 17. října 2001
190208 kapalné hořlavé odpady obsahující nebezpečné látky

V Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 lze objevit:

190208 kapalné hořlavé odpady obsahující nebezpečné látky

Z kontextu daných překladových variant této kolokace vyplývá, že jde o označení určitého, vždy stejného druhu nebezpečného odpadu. V přehledu nebezpečných vlastností odpadů se můžeme dočíst o „*hořlavosti kapalin*“ či „*hořlavosti pevných látek*“, nikoliv „*spalitelnosti*“, jako jedné z nebezpečných vlastností odpadů.

Dané překlady tedy nejsou zcela synonymní. Nevelký rozdíl mezi oběma variantami záleží v chápání smyslu kolokace. Má-li se na mysli „*vlastnost odpadu rozhodující o způsobu jeho likvidace*“, je na místě užití výrazu „*spalitelný*“. Jde-li však o „*vlastnost odpadu rozhodující o stupni jeho nebezpečnosti*“, použije se přívlastek „*hořlavý*“. Tyto významové rozdíly je třeba podle našeho názoru respektovat. Proto patrně nelze obě překladové varianty volně zaměňovat. V tomto případě pokládáme tudíž „překlad 2“ za chybný.

Kolokace	déchets animaux
Překlad 1	<i>1x části zvířat</i>
Překlad 2	<i>2x živočišné odpady</i>

Kolokace se v korpusu vyskytla třikrát. Nevyskytuje se v žádném zdroji citovaném výše. Pokud jde o význam části této kolokace – přídavného jména „*animal/animaux*“, v databázi ISAP najdeme „*animal/animaux*“ jako součást jiných kolokací např. „*produit animal*“ s českým překladem „*živočišný produkt*“.

Podle VFČS znamená „*animal*: živočišný, zvířecí, animální“

Ve FČTS najdeme pouze ekvivalent „*živočišný*“ .

Thesaurus Eurovoc obsahuje následující kolokace:

např.

živočišný olej – huile animale

živočišný výrobek – produit animal

živočišné zdroje – ressource animale

V případě „překlady 1“ jde pravděpodobně o volný překlad a v textech se vyskytuje pouze jedenkrát. Všechny tři překlady však vycházejí ze stejného kontextu, který popisuje spalovací zařízení pro tento druh odpadu. Z tohoto důvodu a na základě nalezených překladů pokládáme za správný pouze „překlad 2“.

Kolokace	déchets issus des industries alimentaires et agro-alimentaires
Překlad 1	<i>1x Odpad vznikající v zemědělství a v potravinářském průmyslu</i>
Překlad 2	<i>3x Odpad vznikající v zemědělsko-potravinářském průmyslu</i>

Kolokace se v textech vyskytuje čtyřikrát a taktéž nebyla nalezena v žádném z používaných zdrojů. VFČS a Thesaurus Eurovoc obsahují pouze její část „*industrie alimentaire*“ s překladem „*potravinářský průmysl*“. Dále Thesaurus

Eurovoc označuje jako „*agro-alimentaire*“ „*zemědělsko-potravinářský sektor*“. Pro zemědělsko-potravinářský průmysl jsme v informačním systému Potravinářské komory ČR zaznamenali také výraz „*agro-potravinářský průmysl*“.

V kolokaci ve francouzské podobě se tedy jedná podle našeho mínění o dvě odvětví průmyslu. Na straně jedné potravinářský průmysl a na straně druhé zemědělsko-potravinářský průmysl. Ovšem podíváme-li se do anglické verze, objevíme ekvivalentní výraz k této kolokaci „*agro-food industry*“, s nímž koresponduje i český „překlad 2“. To je podle našeho názoru přesvědčivý zdroj. Tudíž se domníváme, že „překlad 2“ je správný a „překlad 1“ pokládáme, pokud jde o označení odvětví průmyslu, za chybný.

Kolokace	déchets toxiques et dangereux
Překlad 1	7x <i>toxické a nebezpečné odpady</i>
Překlad 2	1x <i>toxické a nebezpečné látky</i>

„Překlad 1“ je v souladu se závazným překladem databáze ISAP:

déchets toxiques et dangereux – jedovatý a nebezpečný odpad

Překlad 1 považujeme za správný, ačkoli neodpovídá doslova závaznému termínu v databázi ISAP. Podle FČTS, FČČFLS i VFČS lze totiž „*toxique*“ přeložit jako „*jedovatý*“ i slovem cizího původu „*toxický*“.

Podle VFČS může termín „*déchet*“ znamenat „*zbytek, odpad(ek), odřezek; pl.: odpad*“. Nikoliv tedy „*látka/y*“, jak je uvedeno v „překladu 2“. Na základě kontextu tohoto překladu si myslíme, že se zde jedná opět o volný překlad této kolokace. Podle definice Směrnice Rady č. 75/442 ze dne 15. července 1975: se „*odpadem rozumí jakákoli látka nebo předmět, který držitel odstraňuje nebo které podle platných vnitrostátních právních předpisů musí odstranit*“.

Z toho vyplývá, že „*látka*“ zastupuje výraz „*odpad*“ jen částečně. Neboli: každý odpad musí být látka, avšak každá látka nemusí být odpad. Tento překlad také nerespektuje závazný termín ISAP. Z těchto dvou důvodů označujeme daný překlad za chybný.

Kolokace	Déchets et débris des métaux précieux
Překlad 1	1x <i>odpad a šrot z ušlechtilých kovů</i>
Překlad 2	4x <i>odpad a šrot z drahých kovů</i>

Tato kolokace se v paralelním korpusu vyskytuje pětkrát. Ve všech případech označuje stejnou skupinu kovů: zlato, platina a jiné drahé kovy, např. stříbro. Před názvy těchto kovů (zlato, platina, stříbro) se v textech vyskytují číselná označení KN²³ (Kombinovaná nomenklatura), které odpovídají kódům v celním sazebníku. Jde zde o kód 7112 (10 – zlato, 20 – platina, 90 – stříbro). Porovnáme-li názvosloví tohoto kódu s názvoslovím použitým v Celním sazebníku EU pro rok 2007 v českém a francouzském jazyce, zjistíme, že je zde použit termín „*drahé kovy*“ :

7112 odpad a šrot z drahých kovů

7112 déchets et débris de métaux précieux

Ve VFČS je kolokace „*métaux précieux*“ přeložena „*drahé nebo vzácné kovy*“.

Kolokaci „*métaux précieux*“ obsahuje i databáze ISAP se závazným českým překladem „*drahé kovy*“.

Na základě těchto zjištění považujeme český překlad „*ušlechtilé kovy*“ za chybný.

Kolokace	déchets contenant, consistant en, ou contaminés par l'une des substances ci-après
Překlad 1	<i>odpad obsahující následující látky, sestávající z nich nebo jimi znečištěný</i>
Překlad 2	<i>odpady, které obsahují některou z těchto látek nebo z ní sestávají či jsou jí znečištěny</i>

Tato kolokace se v textech vyskytuje pouze dvakrát. Synonymními výrazy jsou zde vyjádřeny překlady participií. Tyto kolokace se však významově jemně liší překladem výrazu „*par l'une des substances*“. „Překlad 2“ překládá tento výraz doslovně, je tedy správný. V „překladu 1“ je daný výraz přeložen volněji. Tím ovšem došlo k určitému posunu významu, a proto pokládáme „překlad 1“ za nesprávný.

„Překlad 1“ je navíc i stylisticky problematický („*jimi znečištěný*“). Podle našeho názoru by správná podoba této varianty měla znít takto:

odpad obsahující následující látky, sestávající z nich nebo jsoucí jimi znečištěn

Kolokace	déchets destinés à être éliminés
Překlad 1	<i>1x odpady k odstraňování</i>
Překlad 2	<i>13x odpad/y určený/é k odstranění</i>
Překlad 3	<i>3x odpad/y k odstranění</i>

²³ Označení KN („kombinovaná nomenklatura“) – jedná se „nomenklaturu zboží, která současně splňuje požadavky jak společného celního sazebníku, tak i statistiky zahraničního obchodu Společenství a jiných politik Společenství, které se týkají dovozu nebo vývozu zboží“. (Nařízení Rady č. 2658/1987 ze dne 23. července 1987)

Tato kolokace se v korpusu vyskytuje 17krát. V databázi ISAP je možné nalézt následující podobné kolokace:

„*odstranění odpadu*“ - „*élimination des déchets*“

„*odstraňování odpadu*“ – „*traitement des déchets*“.

Podíváme-li se ovšem do Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2006/12ES ze dne 5. dubna 2006, je správnost zvláště českého překladu francouzského spojení „*traitement des déchets*“ zpochybněna. Jmenovaná Směrnice totiž definuje „*nakládání s odpady*“ (francouzsky: „*gestion*“) jako mj. „*odstraňování odpadů*“ (francouzsky: „*l'élimination des déchets*“), dále uvádí „*způsoby odstraňování odpadů*“, což je ve francouzské verzi vyjádřeno jako „*opérations d'élimination*“.

Nařízení Rady č. 259/1993 ze dne 1. února 1993 ve francouzském znění rovněž obsahuje pro český výraz „*odstranění*“ či „*odstraňování odpadů*“ pouze „*élimination des déchets*“. Francouzské „*traitement des déchets*“ je v tomto Nařízení překládané jako „*proces zpracování odpadů*“ nebo „*proces nakládání s odpady*“. Rovněž podle VFČS znamená „*traitement*“ „(způsob) zacházení, nakládání, jednání“.

V českém znění předpisů ES i v české legislativě a jiných zdrojích se použití lexému „*odstranění*“ a „*odstraňování*“ různě střídá, jsou tedy ve většině případů zaměnitelné. Mezi oběma výrazy je však rozdíl. „*Odstranění*“ označuje výsledek děje, je to užší pojem, zatímco „*odstraňování*“ poukazuje na průběh děje, proces, je to širší pojem zahrnující více činností. Proto lze v české legislativě nalézt ekvivalentní spojení k dané kolokaci pouze v podobě „*odpady určené k odstranění*“ či „*odpady k odstranění*“.

- Vyhláška č. 41/2005 Sb. „Změna vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady“

:

odpady určené k odstranění

Stejného vyjádření je několikrát užito i ve Věstníku Nejvyššího kontrolního úřadu č. 4/2006 v části 05/28 Hospodaření s finančními prostředky státu při nakládání s nebezpečnými odpady. V zákonu č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, je možné objevit výraz „*odpady k odstranění*“.

V Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006, jehož terminologie je podle odborníků Ministerstva životního prostředí směrodatná, lze rovněž spatřit výrazy „*odpad/y k odstranění*“ i „*odpad/y určený/é k odstranění*“.

Vzhledem k vyšší frekvenci případů výskytu a k nalezeným výsledkům, považujeme varianty „odpady určené k odstranění“ a synonymní „odpady k odstranění“ za správné. Překlad 1 je zjevně chybný.

Kolokace	déchets d'exploitation des navires
Překlad 1	21x lodní odpad
Překlad 2	3x odpad
Překlad 3	1x odpad z lodí

Kolokace se v korpusu vyskytuje 25krát. Podobá se již zkoumané kolokaci „déchets d'exploitation“, jejíž české překlady se shodují s „překlady 1 a 2“ této kolokace. Navíc jsme u této kolokace zaznamenali „překlad 3“ „odpad z lodí“.

Kontext všech 25 kolokací je obdobný. Jde o druh odpadu, který pochází z provozu lodí. „Překlad 1“ pokládáme za správný. „Překlad 2“ je chybný, neboť neoznačuje konkrétní druh odpadu, o který se zde jedná, ačkoli ten vyplývá z kontextu. V anglickém znění můžeme však na všech místech použití výrazu „odpad“ najít konkrétní označení pro tento druh odpadu „ship generated waste“, který se tedy shoduje s francouzskou verzí.

Pokud jde o překlad „odpad z lodí“, považujeme ho také vzhledem k jeho ojedinělosti za chybný. Navíc v korpusu je užit v naprosto stejném kontextu jako překlad „lodní odpad“.

Srov.:

- h) zajistí v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy, aby kterákoliv osoba zapojená do **předávání** nebo příjmu **lodního odpadu** nebo zbytků lodního nákladu mohla požadovat náhradu škody způsobené nadměrným zpožděním.

předávání odpadu z lodí -

- *krátké vysvětlení důležitosti řádného předávání odpadu z lodí a zbytků lodního nákladu –*

Kolokace	déchet/s dangereux
Překlad 1	178x nebezpečný/é odpad/y
Překlad 2	1x odpady

Podle databáze ISAP zní správný překlad této kolokace: „nebezpečné odpady“. Shoduje se tedy s „překladem 1“. Pokud jde o „překlad 2“, stejně jako v předchozím případě se jedná o obecné pojmenování konkrétního druhu odpadu. V anglickém

znění můžeme opět najít výraz „hazardous waste“, jenž je v souladu se zněním francouzským, nikoli českým. Proto je „překlad 2“ chybný.

Kolokace	déchets non dangereux
Překlad 1	<i>2x odpad, který není klasifikován jako nebezpečný</i>
Překlad 2	<i>16x odpad/y neklasifikované/ý jako nebezpečné/ý</i>
Překlad 3	<i>1x není vůbec přeloženo</i>

V databázi ISAP existuje kolokace „déchets dangereux/non dangereux“ se závazným českým překladem „odpady klasifikované/neklasifikované jako nebezpečné“. Podle tohoto zdroje je tedy správně nejpočetnější „překlad 2“. „Překlad 1“, ač je synonymní k „překlady 2“, nerespektuje závazný překlad, a proto ho považujeme za chybný. „Překlad 3“ je také chybný, neboť nepřekládá daný termín vůbec, přičemž jeho význam nevyplývá z kontextu.

Srov.:

Lorsque l'exploitant d'une installation d'incinération ou de coïncinération de déchets non dangereux envisage une modification de l'exploitation entraînant l'incinération ou la coïncinération de déchets dangereux, cette modification est considérée comme substantielle au sens de l'article 2, paragraphe 10, point b), de la directive 96/61/CE, et l'article 12, paragraphe 2, de ladite directive est applicable.

V případě, že provozovatel spalovacího nebo spoluspalovacího zařízení předpokládá změny provozu, které zasáhnou spalování nebo spoluspalování nebezpečného odpadu, bude tato změna pokládána za podstatnou změnu podle čl. 2 odst. 10 písm. b) směrnice 96/61/ES a platí pak článek 12 odst. 2 směrnice 96/61/ES.

Kolokace	déchets destinés à être valorisés
Překlad 1	<i>6x odpady k využití</i>
Překlad 2	<i>19x odpad/y určený/é k využití</i>
Překlad 3	<i>2x odpady</i>
Překlad 4	<i>1x Pokud jsou vyváženy k využití odpady uvedené v příloze...</i>

Kolokace se v paralelním korpusu vyskytuje 28krát. Vyjadřuje jeden ze způsobů nakládání s odpady, stejně jako výše popisovaná kolokace „déchets destinés à être éliminés“. V českém zákoně č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, nalezneme výraz „odpady k využití“. V Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006, jehož terminologie je podle

odborníků z Ministerstva životního prostředí rozhodující, spatříme nejčastěji výraz „*odpad/y určený/é k využití*“, ale i „*odpad k využití*“. „Překlad 1, 2 a 4“ jsou synonymní a jsou správné. „Překlad 3“ je chybný, neboť tento druh odpadu nepojmenovává přesně a ten nevyplývá z kontextu.

3.2.3 Závěr

Za účelem zhodnocení kvality překladu – jednotlivých **překladových variant** – a rozlišení mezi jednoznačně správnými překladovými variantami jednotlivých kolokací a překladovými variantami s určitým stupněm nesprávnosti jsme zavedli pro každou překladovou variantu tři základní kritéria, z nichž každé má jinou váhu. Prvním, nejdůležitějším kritériem, z hlediska jeho významu pro překlady, které mají zavedený závazný termín, se stala „závaznost překladu“. Překlady jsou ověřovány na základě zavedené závazné terminologie, pokud je k dispozici, v databázi ISAP či v české legislativě. Všechny vyhledané závazné termíny z těchto zdrojů, které jsou předmětem následujícího hodnocení, jsme vyhodnotili jako naprosto správné (významově i jazykově). Z toho vyplývá, že termíny z naší databáze, které se shodují se zavedenými závaznými termíny z těchto zdrojů, jsou tedy významově i formálně správné.

Jako druhé kritérium v pořadí jsme stanovili „význam překladu“. Jeho zachování je zkoumáno pomocí kontextu, z něhož daná kolokace vychází. Třetím kritériem je „jazyková forma překladu“. Přičemž kritériem „jazyková forma“ hodnotíme jazykovou správnost překladů.

K hodnocení máme k dispozici 65 překladových variant.

Na základě nalezeného či nenalezeného závazného termínu pro danou kolokaci jsou překlady rozděleny takto:

- ***Hodnocení překladů, které mají zavedený závazný termín***
- ***Hodnocení překladů, které nemají zavedený závazný termín***

1) ***Hodnocení překladů, které mají zavedený závazný termín***

Podle respektování (nerespektování) jednotlivých kritérií, podle jejich důležitosti, příslušnými překladovými variantami jsme vytvořili stupnici 5 možností. S ohledem na tyto možnosti jsme přistoupili k hodnocení podle pětistupňové škály (viz Tabulka 3.2.3-1 a Tabulka 3.2.3-2). Překlady, vyhovující všem stanoveným kritériím, jsou ohodnoceny „1“ – jako absolutně správný překlad.

Pro toto vyhodnocení je k dispozici 20 kolokací se 44 různými překladovými variantami.

Pokud daná překladová varianta splňuje stanovené kritérium, používáme značku „=“. Pokud daná překladová varianta toto kritérium nespĺňuje, je použita značka „≠“.

Tabulka 3.2.3-1

Hodnocení	1. závaznost	2. význam	3. forma jazyková
1	=	=	=
2	≠	=	=
3	≠	=	≠
4	≠	≠	=
5	≠	≠	≠

Tabulka 3.2.3-2

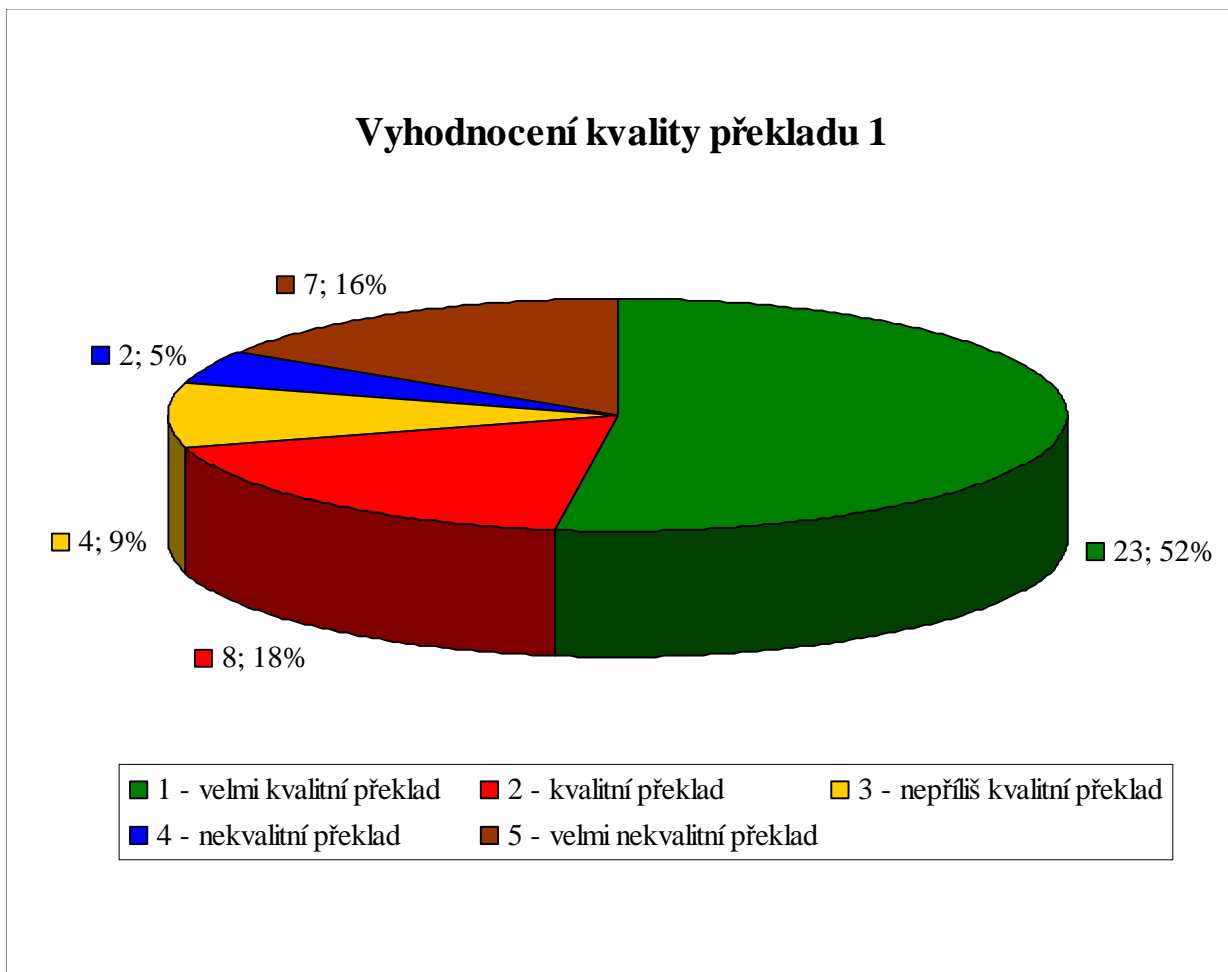
Hodnocení	Hodnocení slovy
1	velmi kvalitní překlad
2	kvalitní překlad
3	nepříliš kvalitní překlad
4	nekvalitní překlad
5	velmi nekvalitní překlad

Každé vyhodnocované překladové variantě jsme podle určených kritérií přiřadili odpovídající stupeň hodnocení. Výsledky hodnocení s počtem zařazených variant zobrazuje následující tabulka a jejich procentní podíl ukazuje níže uvedený graf (viz Tabulka 3.2.3-3, Graf 3.2.3-1).

Tabulka 3.2.3-3

Hodnocení	Počet překladových variant
1	23
2	8
3	4
4	2
5	7

Graf 3.2.3-1

2) *Hodnocení překladů, které nemají zavedený závazný termín*

Kolokacím a jejich překladům, jež nemají zavedenou závaznou terminologii, nebo jsme nenalezli dostatek přesvědčivých podkladů, které by závaznost potvrdily, jsme stanovili pouze dvě hodnoticí kritéria, a to „význam překladu“ jako nejdůležitější kritérium a „forma překladu“ jako druhé nejdůležitější kritérium (viz Tabulka 3.2.3-4). Tyto překladové varianty jsou tedy hodnoceny podle škály se čtyřmi stupni, poněvadž existují čtyři možné situace. Tímto způsobem jsme hodnotili devět kolokací s 21 překladovými variantami.

Tabulka 3.2.3-4

Hodnocení	1. závaznost	2. význam	3. forma jazyková
1-2	-	=	=
3	-	=	≠
4	-	≠	=
5	-	≠	≠

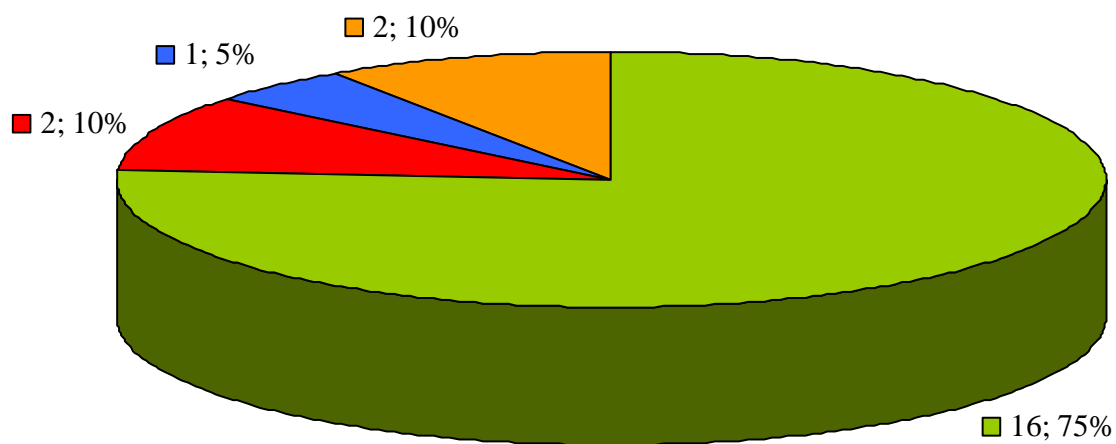
Počet překladových variant zařazených k odpovídajícímu stupni ukazuje následující tabulka a graf (viz Tabulka 3.2.3-5, Graf 3.2.3-2).

Tabulka 3.2.3-5

Hodnocení	Počet překladových variant
1-2	16
3	2
4	1
5	2

Graf 3.2.3-2

Vyhodnocení kvality překladu 2

■ 1/2 - velmi kvalitní či kvalitní překlad

■ 3 - nepříliš kvalitní překlad

■ 4 - nekvalitní překlad

■ 5 - velmi nekvalitní překlad

Domníváme se, že existence zavedeného závazného termínu pro kolokace z naší databáze, které jsou předmětem tohoto hodnocení, závisí do určité míry na „konkrétnosti“ a „obecnosti“ těchto kolokací. Obecné termíny (resp. kolokace), př. „*déchets destinés à être valorisés*“, lze přeložit různými synonymními způsoby, závazný termín nemají a není v podstatě nutné, pro ně závazný termín zavádět. Jde-li však o konkrétní termíny (resp. kolokace), př. „*déchets de fils*“, význam existence zavedeného závazného termínu je podstatně důležitější.

Vzhledem k tomu, že předmětem vyhodnocení 2 „hodnocení překladů, které nemají zavedený závazný termín“ jsou podle našeho názoru pouze „obecné termíny“, lze „vyhodnocení 1“ a „vyhodnocení 2“ kvality překladu sloučit do jednoho společného konečného vyhodnocení – „vyhodnocení 3“. Stupně „*velmi kvalitní překlad*“ („vyhodnocení 1“) a „*velmi kvalitní překlad či kvalitní překlad*“ („vyhodnocení 2“) lze pro „vyhodnocení 3“ sjednotit do jednoho stupně „*velmi kvalitní překlad či kvalitní překlad*“. Ostatní stupně hodnocení se pak pro všechny tři vyhodnocení (vyhodnocení 1, 2, 3) shodují. Za předpokladu, že případný existující závazný termín pro „obecné kolokace“ je rovněž uznán za absolutně správný (jazykově – formálně i významově). Postup sjednocení „vyhodnocení 1 a 2“ do „vyhodnocení 3“ zobrazuje tato tabulka (viz Tabulka 3.2.3-6). Výsledky „vyhodnocení 3“ shrnuje následující graf (viz Graf 3.2.3-3).

Tabulka 3.2.3-6

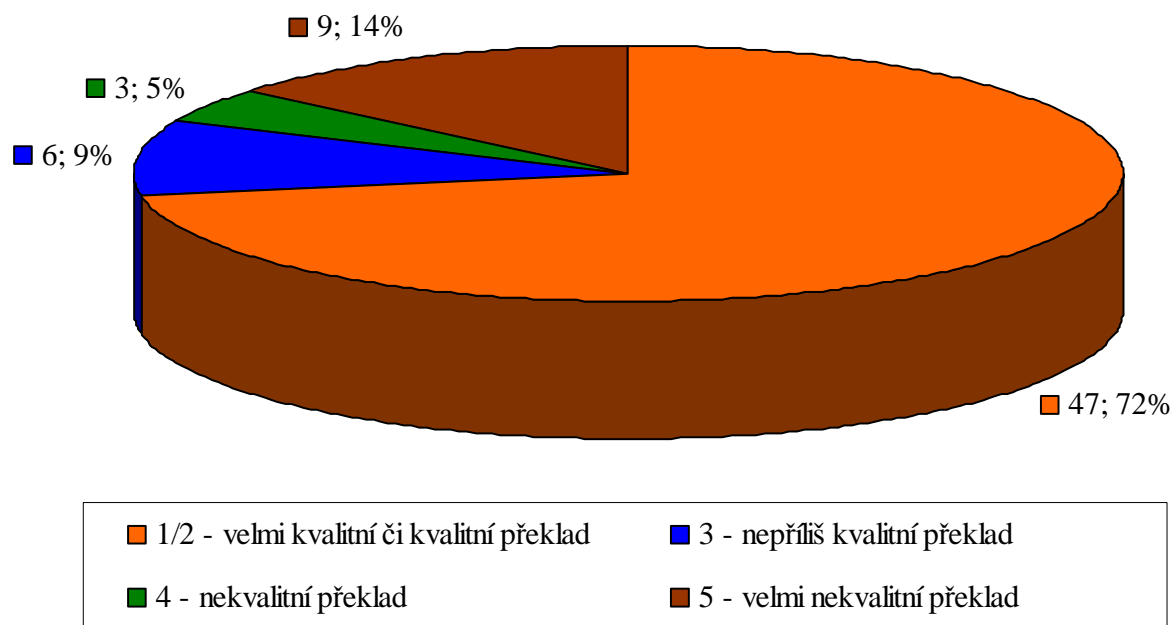
Hodnocení	Vyhodnocení 1		Vyhodnocení 2		Vyhodnocení 3
	Počet překladových variant		Počet překladových variant		Počet překladových variant
1	23	+			
2, 1/2, 1/2	8	+	16	=	47
3	4	+	2	=	6
4	2	+	1	=	3
5	7	+	2	=	9

Tabulka 3.2.3-7

Hodnocení	Počet překladových variant
1-2	47
3	6
4	3
5	9

Graf 3.2.3-3

Vyhodnocení kvality překladu 3

Závěr

Výzkum provedený v této práci vychází z vytvořeného paralelního korpusu. Tento paralelní korpus je sestaven ze 45 evropských legislativních textů ve francouzské a české verzi z období let 1975–2000. Všechny texty pochází z oblasti „odpadové hospodářství a čisté technologie“. Česká verze obsahuje 93 136 slov, francouzská verze 117 433 slov. Na základě tohoto korpusu jsme sestavili databázi čítající 223 kolokací. Výchozím slovem (bází, hlavou) všech těchto kolokací je termín „déchet“, který má v celém paralelním korpusu 1702 výskytů, v naší databázi jsme napočítali 838 výskytů.

Při výzkumu morfologické struktury 223 kolokací jsme vyzorovali 15 různých kategorií morfologických struktur. Z této analýzy vyplývá, že nejvíce kolokací cca 42 % je tvořeno podle struktury N+Prép+SN. Druhou nejpočetnější kategorií představují kolokace se strukturou N+Adj (asi 17 %) a do třetí kategorie v pořadí se strukturou N+SV/VPé spadá asi 12 % kolokací.

Hlavním cílem této práce bylo vyhodnocení kvality překladu příslušných kolokací. Analýze kvality překladu jsme podrobili, s ohledem na rozsah této práce, pouze kolokace s více než jedním českým překladem, což je 29 kolokací. Pokud jde o vyhodnocení kvality překladu těchto kolokací, označili jsme podle stanovených kritérií 17 kolokací jako správně přeložené, jednu kolokaci jako chybně přeloženou a 11 kolokací jako správně i chybně přeložené. U posledně jmenovaných jsme totiž alespoň jednu překladovou variantu jedné kolokace označili jakou správnou a alespoň jednu překladovou variantu téže kolokace jako chybnou.

Při vyhodnocování jednotlivých překladových variant jsme na základě kritérií závaznost, význam a forma vytvořili škálu se čtyřmi stupni. Jednotlivé stupně nám dávají informace o správnosti či míře nesprávnosti daného překladu. Celkem 65 překladových variant, jsme vyhodnotili takto: 72 % jsou kvalitní překlady, 9 % nepříliš kvalitní překlady, 5 % nekvalitní překlady a 14 % velmi nekvalitní překlady.

Při tomto výzkumu jsme odhalili velkou nejednotnost při užívání některých konkrétních termínů (viz odpad příze, přízový odpad atd.), a to jak mezi legislativními texty ES a českými zákony, tak v rámci jednoho z těchto zdrojů. Tento fakt představoval velký problém, pokud šlo o určování závaznosti termínu. V

databázi ISAP, v níž jsme závaznost termínů ověřovali, jsme totiž bohužel našli pouze šest z 29 analyzovaných kolokací. Druhým problémem, týkajícím se rovněž určování závaznosti, byl nedostatek nebo spíše neexistence výkladů těchto termínů. Výklad termínů bychom v mnoha případech uvítali (viz „odpadní korek“, „korkový odpad“ aj.).

4 Résumé

Le thème du présent mémoire de licence est : La terminologie française et tchèque dans les textes législatifs européens spécialisés au champ sémantique de: « Gestion des déchets et technologies propres ».

Le travail est divisé en partie théorique à laquelle nous avons consacré le chapitre 1 et en partie pratique qui est introduite par les deux chapitres suivants, le chapitre 2 et le chapitre 3.

Dans le chapitre 1, nous avons d'abord en bref esquissé la position du corpus dans la linguistique, puis nous avons abordé la problématique des « collocations ». Après avoir défini le terme « collocation » nous nous sommes concentrées sur la description de la structure des collocations et deuxièmement sur la typologie des collocations.

Dans le chapitre 2 nous avons décrit la préparation du matériel, qui a précédé l'analyse, l'objet du chapitre 3. D'abord nous avons créé le corpus parallèle. Le corpus se compose de 45 textes législatifs des années 1975 – 2000 en français et en tchèque. Tous les textes relèvent du champ sémantique de « *Gestion des déchets et technologies propres* ». La version française de ce corpus compte 117 433 mots, la version tchèque a 93 136 mots. Après avoir dépouillé le corpus nous avons établi une base de données électronique comptant 223 collocations. C'est le terme « *déchet* » qui crée la « *base* » de toutes les collocations de cette base de données.

Nous avons consacré plus d'attention à l'analyse de laquelle est traité dans le chapitre 3. D'abord nous avons analysé la structure morphologique des collocations, puis nous nous sommes concentrées à l'analyse de la traduction tchèque des collocations.

En analysant la structure morphologique des 223 collocations, nous avons trouvé 15 catégories de structures différentes. Presque 42 % des collocations ont la structure morphologique suivante : N+Prép+SN. La deuxième catégorie la plus nombreuse avec la structure morphologique N+Adj est représentée par presque 17 % des collocations et 12 % des collocations correspondent à la troisième catégorie la plus nombreuse avec la structure N+SV/Vpé.

Le présent travail se donne pour l'objectif principal d'évaluer la qualité des traductions tchèques sur la base des collocations du base de données créé. Nous avons analysé toutes les collocations avec les traductions tchèques hétérogènes, ce qui représente le groupe de 29 de collocations.

Nous pouvons tirer les conclusions suivantes de cette analyse: De 29 collocations, objet de cet analyse, 17 collocations sont bien traduites, 1 collocation est mal traduite. Les 11 collocations restantes sont mal et bien traduites, puisque d'après nos critères au moins une variante de traduction tchèque d'une collocation est bien traduite et au moins une variante de traduction tchèque de même collocation est mal traduite.

Dans le but d'évaluer et de différencier les variantes de traductions tchèques trouvées pour chaque collocation nous avons mis en place une échelle à quatre degrés. Les principaux critères pour chaque degré sont: force obligatoire, l'acception, la forme. Chaque degré nous informe de l'exactitude et du taux de nonexactitude de chaque variante de traduction analysée.

De cette manière nous avons analysé 65 variantes de traductions tchèques de 29 collocations françaises. Concernant les résultats, selon les critères donnés, 72 % de traductions appartiennent au premier degré avec la mention une « *traduction de qualité* », 9 % de traductions sont considérées comme « *traduction de qualité inférieure* » (second degré), 5 % de traductions représentent le troisième degré « *traduction de mauvaise qualité* » et 14 % de traductions représentent le quatrième degré « *traduction de très mauvaise qualité* ».

Bibliografie

Odborná literatura :

Blumenthal, P., Hausmann, F. J. Présentation : collocations, corpus, dictionnaires. In *150 Langue française*. Juin 2006. N° 1239. s. 3 – 13.

Čermák, F. *Jazyk a jazykověda. Přehled a slovníky*. Praha: Karolinum, 2001b.

Čermák, F. *Studie z korpusové lingvistiky*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2006.

Radimský, J. *Italské a vybrané francouzské neologismy z oblasti informatiky a nových médií*. České Budějovice 2003. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Pedagogická fakulta

Radimský, J. *Les composés italiens actuels*. Praha 2005. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav románských studií

Šulc, M. *Korpusová lingvistik. První vstup*. Praha: Karolinum Nakladatelství Univerzity Karlovy, 1999.

Slovníky

Česko-francouzský technický slovník. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1964. 797 stran

Encyklopedický slovník češtiny. Nakladatelství lidové noviny, 2002.

Francouzsko-český technický slovník. Praha: SNTL – Nakladatelství technické literatury, 1978. 935 stran

Hobzová, L. *Francouzsko-český, česko-francouzský lékařský slovník*. Grada Publishing, 2000.

Kraus, J. *Nový akademický slovník cizích slov*. Praha: Academia, 2005

Neumann, J., Hořejší, V. *Velký francouzsko-český slovník*. Praha: Academia nakladatelství Československé akademie věd, 1992.

Petit Le Robert Dictionnaire de la langue française. Montréal: Les Dictionnaires S.C.C., 1992.

Technický naučný slovník. IV. díl, Praha: SNTL – Nakladatelství technické literatury, 1983. 438 stran

Vlasák, V., Lyer, S. *Česko-francouzský slovník A-Q*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1993.

Vlasák, V., Lyer, S. *Česko-francouzský slovník R-Ž*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1993.

Webové stránky

EUR-Lex. [online] [cit. 10.2. 07] Dostupný na: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>

Informační systém pro aproximaci práva. [online] [cit. 20.3. 07] Dostupný na: <http://isap.vlada.cz/homepage.nsf/titul>

Ministerstvo vnitra. [online] [cit. 20.3. 07] Dostupný na: <http://www.mvcr.cz>

Ministerstvo životního prostředí. [online] [cit. 20.3. 07] Dostupný na: <http://www.env.cz>

Nejvyšší kontrolní úřad. [online] [cit. 20.3. 07] Dostupný na: <http://www.nku.cz>

Portál veřejné správy. [online] [cit. 20.3. 07] Dostupný na: <http://portal.gov.cz>

Thesaurus Eurovoc. [online] [cit. 20.3. 07] Dostupný na: <http://eurovoc.europa.eu>

Články zveřejněné na webových stránkách:

Český národní korpus. [online] [cit. 10.3. 07] Dostupný na: <http://ucnk.ff.cuni.cz/>

Čermák, F. Syntagmatika slovníku: Typy lexikálních kombinací. *Čeština - univerzálie a specifika 3*, eds. Z. Hladká, P. Karlík, Brno: 2001a, s. 223-232.

Čermák, F. Today's Corpus Linguistics: Some Open Questions. *International Journal of Corpus Linguistics* 7, 2, 2003, 265-282.

Čermák, F. Slovník a korpus. In: internetový časopis *vulgo.org*, 4. 7. 02, 2002

Čermák, F. Korpusová lingvistika: Stručný historický přehled.

Tabulky a grafy

Tabulka 2.1.1-1	18
Tabulka 2.1.1-2	18
Tabulka 3.1-1	23
Tabulka 3.1-2	23
Tabulka 3.2-1	35
Tabulka 3.2-2	35
Tabulka 3.2.2-1	40
Tabulka 3.2.3-1	61
Tabulka 3.2.3-2	63
Tabulka 3.2.3-3	63
Tabulka 3.2.3-4	65
Tabulka 3.2.3-5	65
Tabulka 3.2.3-6	65
Tabulka 3.2.3-7	65
Graf 3.1.1-1	34
Graf 3.2.3-1	64
Graf 3.2.3-2	66
Graf 3.2.3-3	66

Přílohy

A: Seznam názvů legislativních textů paralelního korpusu

B: Postup sestavování škály

C: Slovníček

A: Seznam názvů legislativních textů – (Tabulka 2-1)

Název textu
<p>Směrnice Rady 75/439/EHS ze dne 16. června 1975 o nakládání s odpadními oleji</p> <p>Directive 75/439/CEE du Conseil, du 16 juin 1975, concernant l'élimination des huiles usagées</p>
<p>Směrnice Rady 75/442/EHS ze dne 15. července 1975 o odpadech</p> <p>Directive 75/442/CEE du Conseil, du 15 juillet 1975, relative aux déchets</p>
<p>76/431/EHS: Rozhodnutí Komise ze dne 21. dubna 1976, kterým se zřizuje Výbor pro nakládání s odpady</p> <p>76/431/CEE: Décision de la Commission, du 21 avril 1976, relative à l'institution d'un comité en matière de gestion des déchets</p>
<p>Směrnice Rady 78/176/EHS ze dne 20. února 1978 o odpadech z průmyslu oxidu titaničitého</p> <p>Directive 78/176/CEE du Conseil, du 20 février 1978, relative aux déchets provenant de l'industrie du dioxyde de titane</p>
<p>Směrnice Rady 82/883/EHS ze dne 3. prosince 1982 o postupech monitorování životního prostředí ovlivněného vypouštěním odpadů z průmyslu oxidu titaničitého a dozoru nad ním</p> <p>Directive 82/883/CEE du Conseil, du 3 décembre 1982, relative aux modalités de surveillance et de contrôle des milieux concernés par les rejets provenant de l'industrie du dioxyde de titane</p>
<p>Směrnice Rady 83/29/EHS ze dne 24. ledna 1983, kterou se mění směrnice 78/176/EHS o odpadech z průmyslu oxidu titaničitého</p> <p>Directive 83/29/CEE du Conseil du 24 janvier 1983 modifiant la directive 78/176/CEE relative aux déchets provenant de l'industrie du dioxyde de titane</p>
<p>Směrnice Rady 86/278/EHS ze dne 12. června 1986 o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství</p> <p>Directive 86/278/CEE du Conseil du 12 juin 1986 relative à la protection de</p>

agriculture

Směrnice Rady 87/101/EHS ze dne 22. prosince 1986, kterou se mění směrnice 75/439/EHS o nakládání s odpadními oleji

Directive 87/101/CEE du Conseil du 22 décembre 1986 modifiant la directive 75/439/CEE concernant l'élimination des huiles usagées

Směrnice Rady 91/156/EHS ze dne 18. března 1991, kterou se mění směrnice 75/442/EHS o odpadech

Directive 91/156/CEE du Conseil du 18 mars 1991 modifiant la directive 75/442/CEE relative aux déchets

Směrnice Rady 91/157/EHS ze dne 18. března 1991 o bateriích a akumulátorech obsahujících určité nebezpečné látky

Directive 91/157/CEE du Conseil, du 18 mars 1991, relative aux piles et accumulateurs contenant certaines matières dangereuses

Směrnice Rady 91/689/EHS ze dne 12. prosince 1991 o nebezpečných odpadech

Directive 91/689/CEE du Conseil, du 12 décembre 1991, relative aux déchets dangereux

Směrnice Rady 91/692/EHS ze dne 23. prosince 1991, kterou se normalizují a racionalizují zprávy o provádění některých směrnic týkajících se životního prostředí

Directive 91/692/CEE du Conseil, du 23 décembre 1991, visant à la standardisation et à la rationalisation des rapports relatifs à la mise en oeuvre de certaines directives concernant l'environnement

Nařízení Rady (EHS) č. 259/93 ze dne 1. února 1993 o dozoru nad přepravou odpadů v rámci Evropského společenství, do něj a z něj a o její kontrole

Règlement (CEE) n° 259/93 du Conseil, du 1er février 1993, concernant la surveillance et le contrôle des transferts de déchets à l'entrée et à la sortie de la Communauté européenne

Směrnice Komise 93/86/EHS ze dne 4. října 1993, kterou se přizpůsobuje technickému pokroku směrnice Rady 91/157/EHS o bateriích a akumulátorech obsahujících určité nebezpečné látky

Directive 93/86/CEE de la Commission du 4 octobre 1993 portant adaptation au progrès technique de la directive 91/157/CEE du Conseil relative aux piles et accumulateurs contenant certaines matières dangereuses

Směrnice Rady 94/31/ES ze dne 27. června 1994, kterou se mění směrnice 91/689/EHS o nebezpečných odpadech

Directive 94/31/CE du Conseil du 27 juin 1994 modifiant la directive 91/689/CEE relative aux déchets dangereux

Rozhodnutí Komise 94/741/ES ze dne 24. října 1994 o dotaznících pro zprávy členských států o provádění některých směrnic v odvětví odpadů (provádění směrnice Rady 91/692/EHS)

94/741/CE: Décision de la Commission, du 24 octobre 1994, relative aux questionnaires pour les rapports des États membres sur l'application de certaines directives du secteur des déchets (mise en oeuvre de la directive 91/692/CEE du Conseil)

Rozhodnutí Komise 94/774/ES ze dne 24. listopadu 1994 o standardním nákladním listu ve smyslu nařízení Rady (EHS) č. 259/93 o dozoru nad přepravou odpadů v rámci Evropského společenství, do něj a z něj a o její kontrole

94/774/CE: Décision de la Commission, du 24 novembre 1994, relative au document de suivi uniforme visé au règlement (CEE) n° 259/93 du Conseil concernant la surveillance et le contrôle des transferts de déchets à l'intérieur, à l'entrée et à la sortie de la Communauté européenne

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES ze dne 20. prosince 1994 o obalech a obalových odpadech

Directive 94/62/CE du Parlement européen et du Conseil, du 20 décembre 1994, relative aux emballages et aux déchets d'emballages

Směrnice Rady 94/67/ES ze dne 16. prosince 1994 o spalování nebezpečných odpadů

Directive 94/67/CE du Conseil, du 16 décembre 1994, concernant l'incinération de déchets dangereux

96/302/EC: Rozhodnutí Komise ze dne 17. dubna 1996, kterým se stanoví formulář pro poskytování údajů podle čl. 8 odst. 3 směrnice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadech

96/302/CE: Décision de la Commission, du 17 avril 1996, concernant la forme sous laquelle les informations doivent être fournies, conformément à l'article 8 paragraphe 3 de la directive 91/689/CEE du Conseil (Texte présentant de l'intérêt pour l'EEE)

Rozhodnutí Komise 96/350/ES ze dne 24. května 1996, kterou se přizpůsobují přílohy IIA a IIB směrnice Rady 75/442/EHS o odpadech

96/350/CE: Décision de la Commission du 24 mai 1996 adaptant les annexes II A et II B de la directive 75/442/CEE du Conseil relative aux déchets (Texte présentant de l'intérêt pour l'EEE)

Směrnice Rady ze dne 16. září 1996 o odstraňování polychlorovaných bifenylyů a polychlorovaných terfenylů (PCB/PCT)

Directive 96/59/CE du Conseil du 16 septembre 1996 concernant l'élimination des polychlorobiphényles et des polychloroterphényles (PCB et PCT)

Nařízení Rady (ES) č. 120/97 ze dne 20. ledna 1997, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 259/93 o dozoru nad přepravou odpadů v rámci Evropského společenství, do něj a z něj a o její kontrole

Règlement (CE) n° 120/97 du Conseil du 20 janvier 1997 modifiant le règlement (CEE) n° 259/93 concernant la surveillance et le contrôle des transferts de déchets à l'intérieur, à l'entrée et à la sortie de la Communauté européenne

97/129/ES: Rozhodnutí Komise ze dne 28. ledna 1997, kterým se zavádí identifikační systém pro obalové materiály podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES o obalech a obalových odpadech (Text s významem pro EHP)

97/129/CE: Décision de la Commission du 28 janvier 1997 établissant le système d'identification des matériaux d'emballage, conformément à la directive 94/62/CE du Parlement européen et du Conseil relative aux emballages et aux déchets d'emballages (Texte présentant de l'intérêt pour l'EEE)

Rozhodnutí Komise 97/138/ES ze dne 3. února 1997, kterým se zavádějí formuláře pro databázový systém podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES o obalech a obalových odpadech

97/138/CE: Décision de la Commission du 3 février 1997 établissant les tableaux correspondant au système de bases de données conformément à la directive 94/62/CE du Parlement européen et du Conseil relative aux emballages et aux déchets d'emballages (Texte présentant de l'intérêt pour l'EEE)

Rozhodnutí Komise 97/283/ES ze dne 21. dubna 1997 o harmonizovaných měřicích metodách pro určení hmotnostní koncentrace dioxinů a furanů v emisích do ovzduší v souladu s čl. 7 odst. 2 směrnice 94/67/ES o spalování nebezpečných odpadů

97/283/CE: Décision de la Commission du 21 avril 1997 portant sur les méthodes de mesures harmonisées pour la détermination de la concentration massique de dioxines et de furannes dans les émissions atmosphériques conformément à l'article 7 paragraphe 2 de la directive 94/67/CE concernant l'incinération de déchets dangereux

97/622/ES: Rozhodnutí Komise ze dne 27. května 1997 o dotaznících pro zprávy členských států o provádění některých směrnic v odvětví odpadů (provádění směrnice Rady 91/692/EHS)

97/622/CE: Décision de la Commission du 27 mai 1997 relative aux questionnaires pour les rapports des États membres sur l'application de certaines directives du secteur des déchets (mise en oeuvre de la directive 91/692/CEE du Conseil)

97/640/ES: Rozhodnutí Rady ze dne 22. září 1997 o schválení změny Úmluvy o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování (Basilejské úmluvy) jménem Společenství, jak ji stanoví rozhodnutí III/1 konference stran

97/640/CE: Décision du Conseil du 22 septembre 1997 concernant l'adoption, au nom de la Communauté, de l'amendement à la convention sur le contrôle des mouvements transfrontières de déchets dangereux et de leur élimination (convention de Bâle), qui figure dans la décision III/1 de la conférence des parties

98/184/ES: Rozhodnutí Komise ze dne 25. února 1998 o dotazníku pro zprávy členských států o provádění směrnice Rady 94/67/ES o spalování nebezpečných odpadů (provádění směrnice Rady 91/692/EHS)

98/184/CE: Décision de la Commission du 25 février 1998 concernant le questionnaire servant de base aux rapports des États membres relatifs à la mise en oeuvre de la directive 94/67/CE du Conseil concernant l'incinération de déchets dangereux (application de la directive 91/692/CEE du Conseil) (Texte présentant de l'intérêt pour l'EEE)

Směrnice Komise 98/101/ES ze dne 22. prosince 1998, kterou se přizpůsobuje technickému pokroku směrnice Rady 91/157/EHS o bateriích a akumulátorech obsahujících určité nebezpečné látky

Directive 98/101/CE de la Commission du 22 décembre 1998 portant adaptation au progrès technique de la directive 91/157/CEE du Conseil relative aux piles et accumulateurs contenant certaines matières dangereuses (Texte présentant de l'intérêt pour l'EEE)

Rozhodnutí Komise 1999/177/ES ze dne 8. února 1999, kterým se stanoví podmínky pro udělování výjimky ze směrnice 94/62/ES o obalech a obalových odpadech pro přepravky a palety z plastů týkající se úrovní koncentrace těžkých kovů

1999/177/CE: Décision de la Commission du 8 février 1999 établissant les conditions d'une dérogation pour les caisses en plastique et les palettes en plastique eu égard aux niveaux de concentration en métaux lourds fixés par la directive 94/62/CE relative aux emballages et aux déchets d'emballages [notifiée sous le numéro C(1999) 246] (Texte présentant de l'intérêt pour l'EEE)

Nařízení Rady (ES) č. 1420/1999 ze dne 29. dubna 1999, kterým se stanoví společná pravidla a postupy pro přepravu některých druhů odpadů do některých nečlenských zemí OECD

Règlement (CE) n° 1420/1999 du Conseil, du 29 avril 1999, établissant les règles et procédures communes applicables aux transferts de certains types de déchets vers certains pays non membres de l'OCDE

Směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů

Directive 1999/31/CE du Conseil du 26 avril 1999 concernant la mise en décharge des déchets

Nařízení Komise (ES) č. 1547/1999 ze dne 12. července 1999, kterým se stanoví kontrolní postupy podle nařízení Rady (EHS) č. 259/93 pro přepravu některých druhů odpadů do některých zemí, na něž se nevztahuje rozhodnutí OECD C(92) 39 v konečném znění

Règlement (CE) n° 1547/1999 de la Commission du 12 juillet 1999 déterminant les procédures de contrôle à appliquer, conformément au règlement (CEE) n° 259/93 du Conseil, aux transferts de certains types de déchets vers certains pays non soumis à la décision C(92)39 final de l'OCDE (Texte présentant de l'intérêt pour l'EEE)

Rozhodnutí Komise 1999/816/ES ze dne 24. listopadu 1999, kterým se v souladu s čl. 16 odst. 1 a čl. 42 odst. 3 přizpůsobují přílohy II, III, IV a V nařízení Rady (EHS) č. 259/93 o dozoru nad přepravou odpadů v rámci Evropského společenství, do něj a z něj a o její kontrole

1999/816/CE: Décision de la Commission, du 24 novembre 1999, adaptant, conformément à l'article 16, paragraphe 1, et à l'article 42, paragraphe 3, les annexes II, III, IV et V du règlement (CEE) n° 259/93 du Conseil concernant la surveillance et le contrôle des transferts de déchets à l'intérieur, à l'entrée et à la sortie de la Communauté européenne [notifiée sous le numéro C(1999) 3880] (Texte présentant de l'intérêt pour l'EEE)

Nařízení Komise (ES) č. 334/2000 ze dne 14. února 2000, kterým se mění nařízení (ES) č. 1547/1999 o kontrolních postupech pro přepravu některých druhů odpadů do Malajsie

Règlement (CE) n° 334/2000 de la Commission, du 14 février 2000, modifiant le règlement (CE) n° 1547/1999 en ce qui concerne les procédures de contrôle à appliquer aux transferts de certains types de déchets vers la Malaisie (Texte présentant de l'intérêt pour l'EEE)

Nařízení Komise (ES) č. 354/2000 ze dne 16. února 2000, kterým se mění nařízení (ES) č. 1547/1999 o kontrolních postupech pro přepravu některých druhů odpadů do Číny

Règlement (CE) n° 354/2000 de la Commission, du 16 février 2000, modifiant le règlement (CE) n° 1547/1999 en ce qui concerne les procédures de contrôle à appliquer aux transferts de certains types de déchets vers la Chine (Texte présentant de l'intérêt pour l'EEE)

Nařízení Komise (ES) č. 1208/2000 ze dne 8. června 2000, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1420/1999, kterým se stanoví společná pravidla a postupy pro přepravu některých druhů odpadů z Evropského společenství do Bulharska a Nigérie, a nařízení (ES) č. 1547/1999 o kontrolních postupech pro přepravu některých druhů odpadů do Bulharska a Nigérie

Règlement (CE) n° 1208/2000 de la Commission du 8 juin 2000 modifiant le règlement (CE) n° 1420/1999 du Conseil établissant des règles communes et des procédures à appliquer aux transferts de certains types de déchets de la Communauté européenne vers la Bulgarie et le Nigeria, et le règlement (CE) n° 1547/1999 concernant les procédures de contrôle à appliquer aux transferts de certains types de déchets vers la Bulgarie et le Nigeria (Texte présentant de l'intérêt pour l'EEE)

Nařízení Komise (ES) č. 1552/2000 ze dne 14. července 2000, kterým se mění nařízení (ES) č. 1547/1999 o kontrolních postupech pro přepravu některých druhů odpadů do Estonska, Hongkongu, Indonésie, Litvy, Maďarska, San Marina a Thajska

Règlement (CE) n° 1552/2000 de la Commission du 14 juillet 2000 modifiant le règlement (CE) n° 1547/1999 en ce qui concerne les procédures de contrôle à appliquer aux transferts de certains types de déchets vers l'Estonie, Hong Kong, la Hongrie, l'Indonésie, la Lituanie, Saint-Marin et la Thaïlande (Texte présentant de l'intérêt pour l'EEE)

Rozhodnutí Komise (2000/532/ES) ze dne 3. května 2000, kterým se nahrazuje rozhodnutí 94/3/ES, kterým se stanoví seznam odpadů podle čl. 1 písm. a) směrnice Rady 75/442/EHS o odpadech, a rozhodnutí Rady 94/904/ES, kterým se stanoví seznam nebezpečných odpadů ve smyslu čl. 1 odst. 4 směrnice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadech

2000/532/CE: Décision de la Commission du 3 mai 2000 remplaçant la décision 94/3/CE établissant une liste de déchets en application de l'article 1er , point a), de la directive 75/442/CEE du Conseil relative aux déchets et la décision 94/904/CE du Conseil établissant une liste de déchets dangereux en application de l'article 1er , paragraphe 4, de la directive 91/689/CEE du Conseil relative aux déchets dangereux [notifiée sous le numéro C(2000) 1147] (Texte présentant de l'intérêt pour l'EEE)

Nařízení Komise (ES) č. 2630/2000 ze dne 30. listopadu 2000, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1420/1999, kterým se stanoví společná pravidla a postupy pro přepravu některých druhů odpadů z Evropského společenství do Bahrajnu, na Haiti, do Hondurasu, Kataru, Libye, Namibie, Uzbekistánu a Vatikánského městského státu

le règlement (CE) n° 1420/1999 du Conseil établissant les règles et procédures communes applicables aux transferts de certains types de déchets de la Communauté européenne vers Bahreïn, Haïti, le Honduras, la Libye, la Namibie, le Qatar, l'Ouzbékistan et le Vatican (Texte présentant de l'intérêt pour l'EEE)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/59/ES ze dne 27. listopadu 2000 o přístavních zařízeních pro příjem lodního odpadu a zbytků lodního nákladu

Directive 2000/59/CE du Parlement européen et du Conseil du 27 novembre 2000 sur les installations de réception portuaires pour les déchets d'exploitation des navires et les résidus de cargaison - Déclaration de la Commission

Směrnice 2000/76/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 4. prosince 2000 o spalování odpadů

Directive 2000/76/CE du Parlement européen et du Conseil du 4 décembre 2000 sur l'incinération des déchets

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES ze dne 18. září 2000 o vozidlech s ukončenou životností

Directive 2000/53/CE du Parlement européen et du Conseil du 18 septembre 2000 relative aux véhicules hors d'usage – Déclarations de la Commission

B: Postup sestavování škály

Vysvětlivky:

1. = závaznost
2. = význam
3. = forma jazyková

Překlad	1.	2.	3.	Překladová varianta	Kolokace
1	≠	=	=	<i>tuhé či kapalné odpady</i>	déchets solide ou liquide
1a	=	=	=	<i>tuhý nebo kapalný odpad</i>	
2		=	=	<i>přijímané odpady</i>	Déchets à admettre
2a		=	=	<i>odpady, které mají být přijaty</i>	
3		=	=	<i>zpracováváné odpady</i>	Déchets à traiter
3a		=	=	<i>odpady ke zpracování</i>	
4	=	=	=	<i>odpad obsahující hlavně anorganické složky</i>	Déchets contenant principalement des constituants inorganiques
4a	=	=	=	<i>odpad obsahující převážně anorganické složky</i>	
5	=	=	=	<i>odpad/y z průmyslu oxidu titaničitého</i>	Déchets provenant de l'industrie du dioxyde de titane
5a	≠	=	=	<i>odpady pocházející z průmyslu oxidu titaničitého</i>	
6		=	=	<i>odpady, které se mají odstranit</i>	Déchets à éliminer
6a		=	=	<i>odpad k odstranění</i>	
7		=	=	<i>odpady obsahující některou ze složek</i>	déchets contenant l'un des constituants
7a		=	=	<i>odpady, které obsahují některou ze složek</i>	
8	=	=	=	<i>odpady obsahující hlavně organické složky</i>	Déchets contenant principalement des constituants organiques
8a	=	=	=	<i>odpady obsahující převážně organické složky</i>	
9		=	=	<i>odpady ze Společenství</i>	Déchets de la Communauté
9a		=	=	<i>odpady ve Společenství</i>	
10	≠	=	≠	<i>komunální biologicky rozložitelné odpady ukládané na skládky</i>	Déchets municipaux biodégradables mis en décharge
10a	=	=	=	<i>biologicky rozložitelné komunální odpady ukládané na skládky</i>	
11	≠	=	=	<i>korkový odpad</i>	Déchets de liège
11a	=	=	=	<i>odpadní korek</i>	

12	=	=	=	<i>odpad a šrot ze železa nebo oceli</i>	Déchets ferreux et débris de fer ou d'acier
12a	=	=	=	<i>odpad a šrot ze železa a oceli</i>	
13	≠	=	≠	<i>odpad</i>	Déchets d'exploitation
13a	=	=	=	<i>lodní odpad</i>	
14		=	≠	<i>odpady přijatelné pro jednotlivé kategorie skládek</i>	déchets admis dans les différentes catégories de décharges
14a		=	=	<i>odpady přijímané na skládky různých kategorií</i>	
15	≠	=	≠	<i>odpad vzniklý při vydělávání kůží, kožedělné činnosti a použití kůže</i>	Déchets issus des opérations de tannage, de pelleterie et de l'utilisation des peaux
15a	=	=	=	<i>odpad vznikající při vydělávání kůží a kožedělné činnosti a použití kůže</i>	
16	=	=	=	<i>odpad z kovů a kovových slitin v kovové nedispergovatelné formě</i>	déchets de métaux et leurs alliages sous forme métallique, non susceptible de dispersion
16a	=	=	=	<i>odpady kovů a kovových slitin v kovové, nedispergovatelné formě</i>	
17	=	=	=	<i>přízový odpad</i>	Déchets de fils
17a	≠	=	=	<i>odpady z příze</i>	
17b	≠	=	≠	<i>odpadní příze</i>	
18	≠	=	=	<i>odpad nebezpečný a odpad neklasifikovaný jako nebezpečný</i>	déchets dangereux et non dangereux
18a	≠	=	=	<i>nebezpečný odpad ... odpad neklasifikovaný jako nebezpečný</i>	
18b	≠	=	=	<i>odpad nebezpečný i odpad neklasifikovaný jako nebezpečný</i>	
19	=	=	=	<i>hořlavé kapalné odpady</i>	déchet/s liquide/s combustible/s
19a	≠	≠	=	<i>spalitelné kapalné odpady</i>	
20	≠	≠	≠	<i>části zvířat</i>	déchets animaux
20a	=	=	=	<i>živočišné odpady</i>	
21	≠	≠	≠	<i>Odpad vznikající v zemědělství a v potravinářském průmyslu</i>	déchets issus des industries alimentaires et agro-alimentaires
21a	=	=	=	<i>Odpad vznikající v zemědělsko-potravinářském průmyslu</i>	
22	=	=	=	<i>toxické a nebezpečné odpady</i>	déchets toxiques et dangereux

22a	≠	≠	≠	<i>toxické a nebezpečné látky</i>	
23	≠	=	=	<i>odpad a šrot z ušlechtilých kovů</i>	Déchets et débris des métaux précieux
23a	=	=	=	<i>odpad a šrot z drahých kovů</i>	
24		≠	≠	<i>odpad obsahující následující látky, sestávající z nich nebo jimi znečištěný</i>	déchets contenant, consistant en, ou contaminés par l'une des substances ci-après
24a		=	=	<i>odpady, které obsahují některou z těchto látek nebo z ní sestávají či jsou jí znečištěny</i>	
25		≠	=	<i>odpady k odstraňování</i>	déchets destinés à être éliminés
25a		=	=	<i>odpad/y určený/é k odstranění</i>	
25b		=	=	<i>odpad/y k odstranění</i>	
26	=	=	=	<i>lodní odpad</i>	déchets d'exploitation des navires
26a	≠	≠	≠	<i>odpad</i>	
26b	≠	≠	≠	<i>odpad z lodí</i>	
27	=	=	=	<i>nebezpečný/é odpad/y</i>	déchet/s dangereux
27a	≠	≠	≠	<i>odpady</i>	
28	≠	=	=	<i>odpad, který není klasifikován jako nebezpečný</i>	déchets non dangereux
28a	=	=	=	<i>odpad/y neklasifikované/ý jako nebezpečné/ý</i>	
28b	≠	≠	≠	<i>nepřeloženo</i>	déchets destinés à être valorisés
29		=	=	<i>odpady k využití</i>	déchets destinés à être valorisés
29a		=	=	<i>odpad/y určený/é k využití</i>	
29b		≠	≠	<i>odpady</i>	
29c		=	≠	<i>Pokud jsou vyváženy k využití odpady uvedené v příloze...</i>	

C: Slovníček

V tomto slovníčku jsou uvedeny všechny vyhledané kolokace a jejich české překlady (resp. překladové varianty) z paralelního korpusu, jež jsou součástí databáze, z níž vychází celá tato bakalářská práce.

Slovníček čítá 223 kolokací. Výchozím slovem všech kolokací je termín „*déchet*“.

déchet solide ou liquide tuhé či kapalně odpady; tuhý nebo kapalně odpad
déchet sous forme liquide odpad v kapalně podobě
déchet/s biodégradable/s biologicky rozložitelně/ý odpad/y
déchet/s contenant l'un des constituants odpady obsahující některou ze složek; odpady, které obsahují některou ze složek
déchet/s dangereux nebezpečně/é odpad/y; odpady (dangereux nepřeloženo vůbec)
déchet/s d'emballage/s obalové odpady
déchet/s liquide/s kapalně/ý odpad/y
déchet/s liquide/s combustible/s hořlavě kapalně odpady; spalitelně kapalně odpady
déchets à admettre přijímaně odpady; odpady, které mají být přijaty
déchets à admettre ou à refuser odpady, které mají být přijaty nebo odmítnuty
déchets à coïncinérer ou incinérer odpady určeně ke spoluspalování nebo spalování
déchets à déposer ukládaně odpady
déchets à éliminer odpady, které se mají odstranit; odpad k odstranění
déchets à éliminer ou à valoriser odpady určeně k odstranění nebo využití
déchets à incinérer odpady, které budou spalovány
déchets à l'état liquide odpady v kapalně formě
déchets à mettre en décharge odpady určeně k ukládání na skládku
déchets à qualifier de dangereux odpady, které musí být označeny jako nebezpečně
déchets à traiter zpracováváně odpady; odpady ke zpracování
déchets à valoriser ou à éliminer odpad určeně k využití nebo odstranění
déchets admis přípustně odpady
déchets admis dans les différentes catégories de décharges odpady přijatelně pro jednotlivě kategorie skládek; odpady přijímaně na skládky různých kategorií
déchets admis en décharge odpady vhodné k ukládání na skládky
déchets admis ou non en décharge odpady, které lze ukládat na skládky či nikoli
déchets admis ou refusés přijaté nebo odmítnuté odpady
déchets agricoles zemědělské odpady
déchets alimentaires potravinářské odpady
déchets animaux části zvířat; živočišně odpady
déchets biodégradables mis en charge biologicky rozložitelně odpady ukládaně na skládku
déchets broyés odpad z drcení
déchets cliniques klinické odpady
déchets co-incinérés odpady, které byly spoluspalovány
déchets contenant des métaux odpad s obsahem kovů
déchets contenant des métaux et provenant de la fonte, de la fusion et de l'affinage des métaux odpad s obsahem kovů, který vzniká při tavení, vytavování a rafinaci kovů
déchets contenant du chlore odpad, který obsahuje chlor

déchets contenant principalement des constituants inorganiques odpad obsahující hlavně anorganické složky; odpad obsahující převážně anorganické složky

déchets contenant principalement des constituants organiques odpady obsahující hlavně organické složky; odpady obsahující převážně organické složky

déchets contenant, consistant en, ou contaminés par l'une des substances odpad obsahující následující látky, sestávající z nich nebo jimi znečištěný; odpady, které obsahují některou z těchto látek nebo z ní sestávají či jsou jí znečištěny

déchets d'activités de soins à risques infectieux infekční klinický/é odpad/y

déchets d'alumine odpadní oxid hlinitý

déchets dangereux d'origine ménagère nebezpečný domovní odpad

déchets dangereux et non dangereux odpad nebezpečný a odpad neklasifikovaný jako nebezpečný; nebezpečný odpad jako odpad neklasifikovaný jako nebezpečný

déchets dangereux liquides kapalné nebezpečné odpady

déchets dangereux résultant de la recherche et de l'exploitation de ressources en pétrole et en gaz sur des installations en mer et incinérés à bord nebezpečné odpady vznikající při průzkumu a těžbě nalezišť ropy a zemního plynu ze zařízení na moři a spalované v těchto zařízeních

déchets dangereux stables et non réactifs stabilní a nereaktivní odpady

déchets d'ardoise, même dégrossie ou simplement débitée, par sciage ou autrement odpad z břidlice, též z hrubého osekávání nebo řezání pilou nebo dělení jiným způsobem

déchets de bois odpadní dřevo

déchets de brasserie pivovarnický a lihovarnický odpad

déchets de cacao kakaový odpad

déchets de caoutchouc pryžový odpad

déchets de caractère explosible odpad výbušné povahy

déchets de céramiques sous forme non susceptible de dispersion keramický odpad v nedispergovatelné formě

déchets de ciment asphaltique odpad z asfaltocementu

déchets de construction ou de démolition stavební a demoliční odpad

déchets de coton bavlněný odpad

déchets de crins, même en nappes avec ou sans support odpad z koňských žíní, též ve štůčkách a podložkou nebo bez podložky

déchets de cuirs ou de peaux préparés odpady kůží (usní) nebo kompozitních usní

déchets de fibre de verre odpad ze skelných vláken

déchets de fibres synthétiques ou artificielles odpad ze syntetických a umělých vláken

déchets de films photographiques ne contenant pas d'argent odpadní fotografické filmy, které neobsahují stříbro

déchets de fils přízový odpad; odpady z příze; odpadní příze

déchets de graphite naturel odpad z přírodního grafitu

déchets de cheveux odpad z lidských vlasů

déchets de jardin zahradní odpady

déchets de la Communauté odpady ze Společenství; odpady ve Společenství

déchets de la fabrication du fer ou de l'acier odpad z výroby železa a oceli

déchets de la mise en forme et du traitement de surface des métaux odpad z tváření a obrábění kovů

déchets de laboratoire zbytky z laboratoří

déchets de laine ou de poils fins odpad z vlny nebo jemných zvířecích chlupů

déchets de laine ou de poils fins ou grossiers odpad z vlny nebo z jemné a hrubé zvířecí srsti

déchets de liège korkový odpad; odpadní korek

déchets de liège et de bois non traités odpad z neimpregnovaného korku a ze dřeva
déchets de liège et de bois traités odpad z impregnovaného korku a ze dřeva
déchets de lin lněný odpad
déchets de l'industrie du dioxyde de titane odpad z průmyslu oxidu titaničitého
déchets de matières plastiques sous forme solide odpad z tuhých plastů
déchets de matières textiles textilní odpad
déchets de métaux et leurs alliages sous forme métallique, non susceptible de dispersion odpad z kovů a kovových slitin v kovové nedispergovatelné formě; odpady kovů a kovových slitin v kovové, nedispergovatelné formě
déchets de mica odpad ze slídy
déchets de paille odpadní sláma
déchets de papier, de carton et de produits de papier odpad z papíru, lepenky a papírových výrobků
déchets de peaux et d'autres parties d'oiseaux revêtues de leurs plumes ou de leur duvet odpad z kůže a jiných částí ptáků s peřím nebo prachovým peřím
déchets de plastique *nepřeloženo*
déchets de poils grossiers odpad z hrubých zvířecích chlupů
déchets de poissons odpad z ryb
déchets de produits céramiques odpad z keramiky
déchets de silicium sous forme solide odpad z oxidu křemičitého v tuhé formě
déchets de soie hedvábný odpad
déchets de soies de porc ou de sanglier, de poils de blaireau et d'autres poils pour la brosse odpad ze štětín a chlupů domácích prasat nebo jezevčích a jiných chlupů k výrobě kartáčnického zboží
déchets de sucrerie cukrovarnické odpady
déchets de supports photographiques odpadní podložky fotografických filmů
déchets de véhicules hors d'usage odpad z vozidel s ukončenou životností
déchets de verre sous forme non susceptible de dispersion odpadní sklo v nedispergovatelné formě
déchets d'emballages biodégradables biologicky rozložitelné obaly
déchets d'emballages recyclés recyklace obalových odpadů
déchets d'emballages recyclés ou valorisés obalové odpady recyklované nebo dále využité
déchets d'enduits ou de plaques au plâtre provenant de la démolition de bâtiments odpad ze sádkartonových desek nebo štukových desek vzniklý při demolici budov
déchets déposés uložené odpady
déchets des hôpitaux ou d'autres activités médicales odpady ze zdravotních zařízení a jiné klinické odpady
déchets destinés à des opérations de valorisation odpady určené k využití
déchets destinés à être éliminés odpady k odstraňování; odpad/y určené/ý k odstranění; odpad/y k odstranění
déchets destinés à être mis en charge odpady určené k ukládání na skládky
déchets destinés à être valorisés odpady k využití; odpad/y určené/ý k využití odpady; odpady (jsou vyváženy k využití odpady)
déchets destinés à la valorisation odpady určené k využití
déchets destinés à l'élimination odpady určené k odstranění
déchets destinés à l'incinération ou à la coïncinération odpady ke spalování nebo spoluspalování
déchets destinés uniquement à être valorisés odpady určené pouze k využití
déchets destinés uniquement à la valorisation odpady určené pouze k využití
déchets d'exploitation odpad; lodní odpad

déchets d'exploitation des navires lodní odpad; odpad; odpad z lodí
déchets d'huiles odpadní oleje
déchets d'hydrates d'aluminium odpadní hydráty hliníku
déchets d'opérations minières, sous forme non susceptible de dispersion odpad z těžebních činností v nedispergovatelné formě
déchets d'origine médicale odpad ze zdravotnických zařízení
déchets d'origines diverses odpad z různých zdrojů
déchets d'os et de cornillons, bruts, dégraissés, simplement préparés (mais non découpés en forme), acidulés ou dégelatinés kosti a rohové kosti, neopracované, zbavené tuku, jednoduše upravené (avšak nepřířiznuté do tvaru), upravené kyselinou nebo zabvené kliču
déchets et débris d'aciers inoxydables odpad a šrot z nerezavějící oceli
déchets et débris d'aluminium odpad a šrot z hliníku
déchets et débris d'antimoine odpad a šrot z antimonu
déchets et débris d'autres aciers alliés odpad a šrot z jiných legovaných ocelí
déchets et débris de beryllium odpad a šrot z berilia
déchets et débris de bismuth odpad a šrot z vizmutu
déchets et débris de cadmium odpad a šrot z kadmia
déchets et débris de caoutchouc durci odpad a úlomky z tvrdé pryže
déchets et débris de cermets odpad a úlomky z cermetu
déchets et débris de cobalt odpad a šrot z kobaltu
déchets et débris de cuivre odpad a šrot z mědi
déchets et débris de fer ou d'acier étamés odpad a šrot z pozinkovaného železa a oceli
déchets et débris de fonte odpad a šrot z litiny
déchets et débris de fonte, de fer ou d'acier železný odpad a šrot
déchets et débris de germanium odpad a šrot z germania
déchets et débris de chrome odpad a šrot z chromu
déchets et débris de magnésium odpad a šrot z hořčíku
déchets et débris de manganèse odpad a šrot z manganu
déchets et débris de molybdène odpad a šrot z molybdenu
déchets et débris de nickel odpad a šrot z niklu
déchets et débris de plomb odpad a šrot z olova
déchets et débris de sélénium odpad a šrot ze selenu
déchets et débris de tantale odpad a šrot z tantalu
déchets et débris de tellure odpad a šrot z teluru
déchets et débris de téréphtalate de polyéthylène polyethylentereftalát
déchets et débris de thorium et de terres rares odpad a šrot z thoria a prvků vzacných zemin
déchets et débris de titane odpad a šrot z titanu
déchets et débris de tungstène odpad a šrot z wolframu
déchets et débris de vanadium odpad a šrot z vanadu
déchets et débris de verre skleněný odpad a úlomky
déchets et débris de zinc odpad a šrot ze zinku
déchets et débris de zirconium odpad a šrot ze zirkonia
déchets et débris des métaux non ferreux odpad a šrot z neželezných kovů
déchets et débris des métaux précieux odpad a šrot z ušlechtilých kovů; odpad a šrot z drahých kovů
déchets et débris d'étain odpad a šrot z cínu
déchets et débris ferreux železný odpad a šrot
déchets et débris provenant de la fabrication de batteries et d'accumulateurs odpad a šrot vznikající při výrobě baterií a akumulátorů

déchets et rebuts de papier ou de carton odpad a výmět z papíru a lepenky

déchets et rebuts non triés netříděný odpad a výmět

déchets et résidus d'arsenic odpad a zbytky arzenu

déchets et résidus de mercure odpad a zbytky rtuti

déchets ferreux et débris de fer ou d'acier odpad a šrot ze železa nebo oceli; odpad a šrot ze železa a oceli

déchets hospitaliers nemocniční odpad

déchets hospitaliers infectieux infekční klinické odpady

déchets incinérés odpad

déchets industriels průmyslové odpady

déchets inertes inertní odpady

déchets inertes non dangereux provenant de la prospection et de l'extraction, du traitement et du stockage de ressources minérales, ainsi que de l'exploitation de carrières inertní odpady neklasifikované jako nebezpečné pocházející z průzkumných a těžebních prací, z úpravy a skladování minerálních zdrojů a rovněž z provozu lomů a povrchových dolů

déchets inertes provenant de la prospection et de l'extraction, du traitement et du stockage de ressources minérales, ainsi que de l'exploitation de carrières inertní odpady pocházející z průzkumu a těžby, úpravy a skladování minerálních zdrojů a rovněž z povrchové těžby

déchets inorganiques contenant des métaux, provenant du traitement et du revêtement des métaux anorganický odpad obsahující kovy ze zpracování kovů a z povrchové úpravy

déchets issus d'assemblages électriques odpad z elektrických přístrojů a elektronického šrotu

déchets issus de la fabrication, de la préparation et de l'utilisation des produits de préservation du bois odpad z výroby, zpracování a použití chemických látek pro konzervaci dřeva

déchets issus de la production et de la préparation de produits pharmaceutiques odpad z výroby a přípravy farmaceutických výrobků

déchets issus de la production, de la préparation et de l'utilisation d'encres, de colorants, de pigments, de peintures, de laques ou de vernis odpad z výroby, zpracování a použití tiskařských barev, barviv, pigmentů, nátěrových barev, laků a ostatních nátěrů

déchets issus de la production, de préparation et de l'utilisation de biocides et de produits phytopharmaceutiques odpad z výroby, zpracování a použití pesticidů a prostředků rostlinolékařské péče

déchets issus de la production, de préparation et de l'utilisation de produits et matériels reprographiques et photographiques odpad z výroby, zpracování a použití reprografických a fotografických chemických látek a zpracovatelských materiálů

déchets issus de la production, de préparation et de l'utilisation de résines, de latex, de plastifiants ou de colles et adhésifs odpad z výroby, zpracování a použití pryskyřic, latexů, změkčovadel, klišů a lepidel

déchets issus des industries alimentaires et agro-alimentaires odpad vznikající v zemědělství a v potravinářském průmyslu; odpad vznikající v zemědělsko-potravinářském průmyslu

déchets issus des opérations de tannage, de pelleterie et de l'utilisation des peaux odpad vzniklý při vydělávání kůží, kožedělné činnosti a použití kůže; odpad vznikající při vydělávání kůží a kožedělné činnosti a použití kůže

déchets issus du traitement de surface des métaux et plastiques odpad, který vzniká při povrchové úpravě kovů a plastů

déchets lingotés ingoty z přetaveného šrotu
déchets lingotés en fer ou en acier železné a ocelové ingoty z přetaveného šrotu
déchets liquides, solides et gazeux kapalný, pevný a plynný odpad
déchets ménagers odpad/y z domácností
déchets mis en décharge odpady uložené na skládce
déchets mis en décharge sur ces sites exemptés odpady skládkované na vyloučených místech
déchets municipaux komunální odpad/y
déchets municipaux biodégradables biologicky rozložitelné komunální odpady
déchets municipaux biodégradables mis en décharge komunální biologicky rozložitelné odpady ukládané na skládky; biologicky rozložitelné komunální odpady ukládané na skládky
déchets municipaux en mélange smíšený komunální odpad
déchets municipaux solides tuhý komunální odpad
déchets non brûlés nespálený odpad
déchets non dangereux odpad, který není klasifikován jako nebezpečný; odpad/y neklasifikované/ý jako nebezpečné/ý; *nepřeloženo*
déchets non dangereux biodégradables biologicky rozložitelné odpady neklasifikované jako nebezpečné
déchets non dangereux ou inertes odpady neklasifikované jako nebezpečné nebo inertní odpady
déchets non recyclables et non réutilisables odpady, které nelze recyklovat, ani je znovu použít
déchets pompables čerpatelné odpady
déchets provenant de ces établissements odpady ze stávajících průmyslových zařízení
déchets provenant de l'aviation civile odpady vznikající při civilní letecké dopravě
déchets provenant de l'exploitation des navires lodní odpad
déchets provenant de l'industrie du dioxyde de titane odpad/y z průmyslu oxidu titaničitého; odpady pocházející z průmyslu oxidu titaničitého
déchets provenant de l'utilisation de revêtements odpad z používání nátěrových hmot
déchets provenant d'emballages odpady vznikající z obalů
déchets provenant des activités commerciales, industrielles et des administrations živnostenský odpad, průmyslový odpad a odpad z úřadů
déchets provenant des installations industrielles antipollution odpad ze zařízení na omezování průmyslového znečišťování
déchets provenant des navires de pêche et des bateaux de plaisance odpad z rybářských a rekreačních lodí
déchets provenant des véhicules odpady z vozidel
déchets qualifiés de dangereux odpady označené jako nebezpečné
déchets radioactifs radioaktivní odpad/y
déchets radioactifs, miniers et agricoles radioaktivní odpady, odpady z těžby a zemědělské odpady
déchets résiduels odpady
déchets résultant de la prospection et de l'exploitation des ressources en pétrole et en gaz odpad vznikající při průzkumu a těžbě ložisek ropy a zemního plynu
déchets résultant de la prospection, de l'extraction, du traitement et du stockage de ressources minérales, ainsi que de l'exploitation des carrières odpady vznikající při geologickém průzkumu, těžbě, úpravě a skladování nerostných surovin a při provozu povrchových dolů
déchets réutilisables opětovně použitelný odpad

déchets solides tuhé odpady

déchets toxiques dangereux toxický a nebezpečný odpad

déchets toxiques et dangereux toxické a nebezpečné odpady; toxické a nebezpečné látky

déchets transformés zpracovaný odpad

déchets valorisables et non valorisables využitelné a nevyužitelné odpady

déchets valorisés využitý odpad

déchets végétaux rostlinný odpad

déchets végétaux agricoles et forestiers rostlinný odpad ze zemědělství a lesnictví

déchets végétaux fibreux issus de la production de la pâte vierge et de la production du papier au départ de la pâte vláknitý rostlinný odpad z výroby prvotní buničiny a z výroby papíru z buničiny

déchets végétaux provenant du secteur de la transformation alimentaire rostlinný odpad z potravinářského průmyslu

déchets, débris et rognures de caoutchouc non durci, même réduits en poudre ou en granulés odpad, úlomky a odřezky z pryže (jiné než z tvrdé pryže) a prášek nebo zrna z nich

déchets, rognures et débris de matières plastiques odpad, odřesky a úlomky z plastů

sciures, déchets et débris de bois, même agglomérés sous forme de bûches, briquettes, boulettes ou sous forme similaires dřevěný odpad a drť, jako piliny, štěpky či třísky, ať volně sypané nebo lisované do polen, briket, pelet nebo podobných forem